

LATVIJAS REPUBLIKAS
LABKLĀJĪBAS MINISTRIJA

2013.GADA PUBLISKAIS PĀRSKATS

RĪGA
2014.gada jūlijs

Godātais lasītāj!

2013.gads iezīmējās kā laiks pēc ekonomiskās krīzes, kad sākām runāt par nelielu, tomēr stabilu ekonomisko izaugsmi. Bezdarba līmenis un trūcīgo iedzīvotāju skaits pakāpeniski samazinājās, darba vietu skaits - palielinājās. Taču joprojām sabiedrība izjuta krīzes ietekmi un sekas. Vienlaikus krīze ir devusi iespēju izvērtēt notikušo, analizēt un apzināt nepieciešamās izmaiņas un jaunus risinājumus labklājības nozarē, lai nodrošinātu stabilitāti ilgtermiņā un garantētu iedzīvotājiem sociālo drošību.

Būtiskus secinājumus par sociālo situāciju valstī Labklājības ministrija (LM) ieguva pēc Pasaules Bankas veiktā pētījuma “Latvija: kurš ir bezdarbnieks, ekonomiski neaktīvais vai trūcīgais? Pēckrīzes politikas izvēļu izvērtējums”. Pētījums īstenots, jo līdz šim lēmumu pieņēmēju rīcībā nebija visaptverošu un kvalitatīvu pierādījumu par to, kādas pārmaiņas sabiedrībā ir radījusi ekonomiskā krīze, kādu ietekmi krīze atstājusi uz iedzīvotāju dzīves līmeni, sabiedrības noslāņošanu.

Tāpat pētījumā ietverta informācija par darba tirgus piedāvātajām iespējām, kāda ir bezdarbnieku gatavība pieņemt darba piedāvājumus, kādas iedzīvotāju grupas visbiežāk pakļautas ilgstoša bezdarba riskam vai atkārtotam bezdarbam un izrietoši - nabadzībai. Šī pētījuma rezultāti kļuva par pamatu vairāku būtisku lēmumu pieņemšanai valdībā par turpmāko sociālās drošības sistēmas attīstību un vairāku politikas plānošanas dokumentu izstrādē.

Tā pērn pieņemtas Sociālo pakalpojumu attīstības pamatnostādnes 2014.-2020.gadam, Profesionāla sociālā darba attīstības pamatnostādnes 2014.-2020.gadam, Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvencijas par personu ar invaliditāti tiesībām īstenošanas pamatnostādnes 2014.-2020.gadam, kā arī konceptuāls lēmums par turpmāku sociālās drošības sistēmas attīstību - informatīvais ziņojums „Priekšlikumi sociālās drošības sistēmas pilnveidošanai”, kas veido stratēģisko ietvaru 2014.gadā un turpmākajos gados īstenojamiem pasākumiem un uzdevumiem sociālajā jomā.

Ekonomiskā izaugsme pērn pozitīvi ietekmēja arī pensionārus. 2013.gadā atgriezāmies pie pensiju indeksācijas - septembrī indeksēja pensijas līdz 200 latiem mēnesī un atlīdzības par darbspēju zaudējumu, kā arī atlīdzības par apgādnieka zaudējumu, kas piešķirtas sakarā ar nelaiemes gadījumu darbā vai konstatēto arodslimību. Savukārt politiski represētajiem pārskatīja visas pensijas neatkarīgi no to apmēra. Lai pilnveidotu pensiju indeksāciju atbilstoši ekonomiskajai situācijai, uzsāktas diskusijas ar Senioru konsultatīvās padomes pārstāvjiem par turpmākās indeksācijas modeļa pilnveidi.

Pakāpeniski sāk noslēgties Eiropas Savienības (ES) struktūrfondu 2007.-2013.plānošanas perioda ietvaros atbalstītās aktivitātes un projekti, un mēs jau varam atskatīties uz 6 gadu laikā paveikto nodarbinātības un sociālās iekļaušanas jomā. Vienlaikus liela nozīme ir bijusi ministrijas darbam, sagatavojoties jaunā ES struktūrfondu 2014. – 2020. plānošanas perioda ieviešanai.

Arī 2014.gadā LM sagaida virkne izaicinājumu un būtisku lēmumu pieņemšana sociālajā jomā. Pamatojoties uz minētā Pasaules Bankas pētījuma rezultātiem, LM ir jāsagatavo koncepcija par minimālā ienākuma līmeņa noteikšanu.

Tāpat jāturpina darbs pie jaunā ES fondu plānošanas perioda 2014.-2020.gadam ieviešanas, kā arī pie Eiropas Atbalsta fonda vistrūcīgākajām personām ieviešanas un īstenošanas, lai sagatavotu nepieciešamo ieviešanas programmu un sakārtotu normatīvo bāzi.

Paralēli jāpabeidz darbs pie pensiju indeksācijas modeļa pilnveides un apstiprināšanas, paredzot pensijas un atlīdzības indeksēt ar faktisko patēriņa cenu indeksu un 25% no apdrošināšanas iemaksu algas reālā pieauguma procentiem.

2014.gadā mūs sagaida arī starptautiska līmeņa izaicinājumi, kas vienlaikus ir arī liels gods Latvijai. Tāpēc šajā gadā norisināsies sagatavošanās Latvijas prezidentūrai Eiropas Savienībā 2015.gada 1.pusgadā, kā arī sekmīgi būs jānodrošina līdzdalība Latvijas iestāšanās procesā Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijā.

Noslēgumā vēlos uzsvērt, ka, pateicoties LM un tās padotības iestāžu kolektīvam, nevalstisko organizāciju un sociālo partneru līdzdalībai, ir paveikts būtisks darbs un likti nozīmīgi pamati pozitīvām pārmaiņām sociālajā jomā. Vēlos pateikties visiem par ieguldīto darbu, atbalstu un darba sparību, ieguldot savus spēkus un zināšanas darbā. Novēlu visiem kopīgi sasniegt nospraustos mērķus un sekmīgi sadarboties dažādu valstij būtisku jautājumu risināšanā.

Uldis Augulis, labklājības ministrs

Satura rādītājs

1. Labklājības ministrijas darbības vispārīgs raksturojums.....	4
1.1. LABKLĀJĪBAS MINISTRIJAS STATUSS, ATBILDĪBAS JOMAS UN DARBĪBAS VIRZIENI.....	4
1.2. LABKLĀJĪBAS MINISTRIJAS PRIORITĀTES UN TO ĪSTENOŠANA	4
1.3. PADOTĪBĀ ESOŠĀS IESTĀDES.....	13
2. Finanšu resursi un darbības rezultāti	14
2.1. FINANSĒJUMS LABKLĀJĪBAS MINISTRIJAS DARBĪBAS NODROŠINĀŠANAI.....	14
2.2. BUDŽETA PROGRAMMU UN APAKŠPROGRAMMU IZPILDES ANALĪZE	18
2.3. LABKLĀJĪBAS MINISTRIJAS VEIKTIE PĒTĪJUMI	36
3. Labklājības ministrijas vadības un darbības uzlabošanas sistēmas efektīvas darbības nodrošināšanai	38
4. Personāls.....	41
4.1. PAMATINFORMĀCIJA.....	41
4.2. PERSONĀLA IZGLĪTOŠANA UN KVALIFIKĀCIJAS PAAUGSTINĀŠANA	41
5. Komunikācija ar sabiedrību.....	42
5.1. PASĀKUMI, KAS VEIKTI SABIEDRĪBAS INFORMĒŠANAI UN IZGLĪTOŠANAI	42
5.2. SADARBĪBA AR NEVALSTISKO SEKTORU	44
6. 2014.gadā plānotie pasākumi	46
6.1. GALVENIE PLĀNOTIE PASĀKUMI UN UZDEVUMI.....	46
6.2. PLĀNOTIE SADARBĪBAS PROJEKTI UN PĒTĪJUMI	47

1. Labklājības ministrijas darbības vispārīgs raksturojums

1.1. LABKLĀJĪBAS MINISTRIJAS STATUSS, ATBILDĪBAS JOMAS UN DARBĪBAS VIRZIENI

Labklājības ministrija ir vadošā valsts pārvaldes iestāde darba, sociālās aizsardzības, bērnu un ģimenes tiesību, kā arī personu ar invaliditāti vienlīdzīgu iespēju un dzimumu līdztiesības jomās, kura darbojas saskaņā ar Valsts pārvaldes iekārtas likumu un Ministru kabineta 2004.gada 27.janvāra noteikumiem Nr.49 „Labklājības ministrijas nolikums”.

Labklājības ministrijas misija ir:

- izstrādāt kvalitatīvu, t.i., zinātniski un praktiski pamatotu, juridiski korektu, procesuāli pilnvērtīgu, izmaksu efektīvu - privātpersonām iespējami maz izmaksājošu un ērtu - politiku un tās īstenošanas instrumentus, nodrošinot, ka katrs publisko resursu eiro tiek ieguldīts ar maksimālu atdevi ilgtermiņā;
- pārliecināties, ka ministrijas padotības iestādes un kapitālsabiedrība tām piešķirto kapitālu un finanses politiku īstenošanai izmanto efektīvi un lietderīgi;
- ar panākumiem aizstāvēt Latvijas intereses Eiropā un pasaulē;
- sniegt sabiedrībai skaidru un nepārprotamu informāciju par nozari.

Labklājības ministrijas un tās padotības iestāžu darbība ir koncentrēta šādos darbības virzienos:

1. Ienākuma zaudējuma un papildus izdevumu kompensēšana iedzīvotājiem sociālā riska iestāšanās gadījumā, nodrošinot valsts sociālās apdrošināšanas sistēmas funkcionēšanu un attīstību, kā arī ienākumu aizvietošanu aizejot pensijā, darbnespējas laikā, invaliditātes, maternitātes, slimības un bezdarba gadījumā.

2. Finansiālais atbalsts noteiktām iedzīvotāju grupām - uzlabojot materiālo stāvokli ģimenēm ar bērniem, personām ar invaliditāti, veciem ļaudīm, apgādniekus zaudējušiem bērniem, Černobiļas AES avārijas sekas likvidācijas dalībniekiem.

3. Pasākumi sociālo tiesību nodrošināšanai un īstenošanai - paaugstinot darbaspēka konkurētspēju un kvalitāti, mazinot bezdarbu, nodrošinot nodarbināto tiesību aizsardzību uz tiesisku, drošu un veselībai nekaitīgu darba vidi un mazinot nelegālo nodarbinātību, nodrošinot profesionāli sniegtus un kvalitatīvus sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību.

4. Nozares politikas plānošana un īstenošanas uzraudzība – nodrošinot efektīvas, uz rezultātiem virzītas, politikas plānošanu un ieviešanu ministrijas kompetences jomās.

1.2. LABKLĀJĪBAS MINISTRIJAS PRIORITĀTES UN TO ĪSTENOŠANA

2012.-2013.gadam labklājības nozares darbībai noteiktās politikas prioritātēm bija:

- Sociālās palīdzības sistēmas reforma – pāreja uz klientu motivējošu un iekļaujošu atbalstu.
- Uz iekļaujošu izaugsmi vērsta nodarbinātības politika.
- Virzība uz aprūpi ārpus institūcijām, vienlaikus nodrošinot cienīgu sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu arī institūcijās.
- Iniciatīvas ģimeņu un bērnu atbalstam.
- Invaliditātes likuma ieviešana un citi pasākumi personu ar funkcionāliem traucējumiem sociālās iekļaušanas veicināšanai.

Līdztekus nozares prioritāšu ietvaros īstenojamiem pasākumiem, 2013.gadā valsts budžeta prioritāšu ietvaros Labklājības ministrija īstenoja pasākumus, kas vērsti uz ienākumu nevienlīdzības un nabadzības mazināšanu. 2013.gada septembrī notika zemo pensiju indeksācija (pensijas apmērā līdz 200 Ls mēnesī) un atlīdzības par darbspēju zaudējumu un atlīdzības par apgādnieka zaudējumu, kas piešķirtas sakarā ar nelaimes gadījumu darbā vai konstatēto arodslimību, indeksācija, ja šo atlīdzību apmērs nepārsniedz 200 Ls mēnesī, savukārt politiski

represētajiem tika indeksētas visas pensijas neatkarīgi no pensijas apmēra. Turklāt pārskata periodā tika uzsākta diskusija ar Senioru konsultatīvās padomes pārstāvjiem par pensiju indeksācijas modeļa pilnveidošanu.

Viens no pārskata perioda aktuālajiem jautājumiem, kas ir saistīts ar atbalsta sniegšanu trūcīgākajām mājsaimniecībām, bija saistīts ar atbalsta mehānisma izstrādi saistībā ar plānotajiem elektroenerģijas tirgus liberalizācijas pasākumiem no 2014.gada 1.aprīļa. sadarbībā ar Ekonomikas ministriju un Latvijas Pašvaldību savienību Labklājības ministrija sagatavoja vairākus alternatīvus risinājumus sociālā atbalsta mehānisma izveidei elektroenerģijas cenu kāpuma kompensācijai iedzīvotājiem ar zemiem ienākumiem. Ņemot vērā valdības lēmumu par elektroenerģijas tirgus atvēršanas termiņa pārcelšanu, šis darbs turpināsies arī 2014.gadā.

Tāpat 2013.gada intensīvi turpinājās darbi pie nozares informāciju tehnoloģiju sistēmu pārejas, normatīvo aktu sakārtošanas, pakalpojumu sniegšanas nepārtrauktības risku vadības, kā arī atbilstošas komunikācijas nodrošināšana nozarē saistībā uz EURO ieviešanu no 2014.gada 1.janvāra.

1.Sociālās palīdzības sistēmas reforma – pāreja uz klientu motivējošu un iekļaujošu atbalstu

Būtiskākie pasākumi šīs prioritātes ietvaros pārskata periodā ir saistīti ar stratēģiskā ietvara izstrādi sociālās drošības, tai skaitā, sociālās palīdzības sistēmas pilnveidošanai. Lai uzsāktu sociālās palīdzības sistēmas reformu un nodrošinātu objektīvi pamatotu lēmumu pieņemšanu, piedāvājot politikas pasākumus un rīcības virzienus, 2013.gadā īstenots Pasaules Bankas pētījums „Latvija: kurš ir bezdarbnieks, ekonomiski neaktīvais vai trūcīgais?”. Pētījuma rezultāti līdztekus kopējam sociālās drošības sistēmas novērtējumam iezīmē galvenos tās trūkumus un identificē problēmas sociālās palīdzības sistēmā, darba tirgus politikā, valsts sociālo pabalstu un nodokļu politikā. Balstoties uz pētījuma rezultātiem, Labklājības ministrija 2013.gadā izstrādāja priekšlikumus turpmākai sociālās drošības sistēmas pilnveidošanai, kas 2013.gada decembrī tika apstiprināti valdībā. Labklājības ministrijas izstrādātie priekšlikumi sociālās palīdzības reformas jomā paredz jauna minimālā nodrošinājuma līmeņa noteikšanu, kas kalpotu par atskaites punktu turpmākā atbalsta un politikas plānošanā Latvijas iedzīvotājiem, un no tā būtu atkarīga arī tālākā rīcība sociālās apdrošināšanas, valsts sociālo pabalstu jomā, sociālās palīdzības sistēmā, aktīvo darba tirgus pasākumu, kā arī sociālo pakalpojumu jomā. Darbs pie minimālā ienākumu sliekšņa noteikšanas uzsākts 2014.gadā.

Viens no veiksmīgas sociālās palīdzības sistēmas reformas īstenošanas priekšnoteikumiem ir kvalitatīva sociālā darba attīstība pašvaldībās. Sociālā darba kvalitātes pilnveidošana, pieejamības nodrošināšana, efektivitātes paaugstināšana un ilgtspējīga sociālā darba nozares attīstība - ir rīcības virzieni, kuros nākamajos septiņos gados plānota sociālā darba attīstība, un ko paredz 2013.gadā izstrādātās „Profesionāla sociālā darba attīstības pamatnostādnes 2014. - 2020.gadam” (apstiprinātas Ministru kabinetā 2013.gada 10.decembrī). Pamatnostādņu mērķis ir radīt vienotu sistēmu, kas nodrošinās atbalstu iedzīvotājiem sociālo problēmu mazināšanā. Tāpat ir paredzēts pilnveidot sociālo darbinieku profesionalitāti un atbalsta sistēmu, sekmējot viņu konkurētspēju.

Lai sekmētu bezdarbnieku aktivizēšanu un veicinātu bezdarbnieka motivāciju pildīt savus pienākumus, pārskata periodā tika noteikti jauni piemērota darba noteikšanas kritēriji bezdarbniekiem. Vienlaikus tika nostiprināts regulējumu attiecībā uz bezdarbnieku darba meklēšanas pienākuma izpildi, piemēram, regulāru ierakstu veikšana darba meklēšanas dienasgrāmatā. Šīs izmaiņas palīdzēs atspoguļot aktivitātes, kas pierāda aktīvu darba meklēšanu, t.sk. informāciju par piemērotu vakanču meklēšanu, dalību vakanču konkursos u.c.

2013.gadā sadarbībā ar pašvaldībām turpinājās sociālās palīdzības sistēmas datu bāzes pilnveidošana. Labklājības ministrija īsteno divus Eiropas reģionālās attīstības fonda līdzfinansētos projektus - Nr.3DP/3.2.2.1.1/12/IPIA/CFLA/001/001 „Vienotās Labklājības

informācijas sistēmas (LabIS), nozares centralizēto funkciju informācijas sistēmu un centralizētas IKT infrastruktūras attīstība” un 3DP/3.2.2.1.1/09/IPIA/IUMEPLS/023 „Sociālās politikas monitoringa sistēmas pilnveide – SPP vienotās informācijas sistēmas izstrāde, ieviešana un e-pakalpojumu attīstīšana”. Abos projektos ir aktivitātes, kas nodrošina pašvaldību sociālās palīdzības un sociālo pakalpojumu informācijas apmaiņu ar Labklājības ministrijas un nozares institūciju datu bāzēm, t.i., aktivitāšu īstenošanas rezultātā pašvaldību sociālo dienestu personificētā informācija par iedzīvotāju saņemtajiem sociālajiem pakalpojumiem, sociālās palīdzības pabalstiem, piešķirtajiem trūcīgās vai maznodrošinātā personas statusu tiks nodota uz Labklājības ministrijas Valsts sociālās politikas monitoringa informācijas sistēmu, bet savukārt pašvaldību sistēmas saņems tiešsaistē informāciju par saviem iedzīvotājiem no Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras, Nodarbinātības valsts aģentūras un Veselības un darbaspēju ekspertīzes ārstu valsts komisijas datu bāzēm savu funkciju veikšanai. Izveidojot vienotu un integrētu informācijas sistēmu Labklājības ministrijas funkciju un uzdevumu izpildei, sociālās palīdzības un sociālo pakalpojumu monitoringa sistēmas datu ieguve tiks veikta tiešsaistes režīmā no pašvaldību sociālo dienestu un citu sociālo pakalpojumu sniedzēju institūciju informācijas sistēmām, nodrošinot Labklājības ministrijas izveidotos e-pakalpojumus, tādā veidā uzlabojot informācijas apmaiņas efektivitāti, radot resursu ietaupījumu un samazinot administratīvo slogu Latvijas iedzīvotājiem. Šādu sistēmu izveide nodrošinās aktuālu datu pieeju un sniegs iespēju analizēt informāciju dažādu jomu ieguldījumu kontekstā, nodrošināt mērķa grupām sociālo pakalpojumu pieejamību un uzraudzīt valsts finansējuma izlietojumu par sniegtajiem pakalpojumiem, tādējādi nodrošinot kvalitatīvāku politikas uzraudzības un monitoringa procesu.

2. Uz iekļaujošu izaugsmi vērsta nodarbinātības politika

Šīs prioritātes ietvaros pārskata perioda nozīmīgākās aktivitātes bija vērstas uz aktīvās darba tirgus politikas pasākumu pilnveidošanu, ieviešot bezdarbniekiem un darba meklētājiem labvēlīgākus pakalpojuma saņemšanas nosacījumus, palielinot atbalstu noteiktām bezdarbnieku grupām, ieviešot jaunus mērķētus pakalpojumus bezdarba riskam pakļautajām grupām.

Lai uzlabotu bezdarbniekiem un darba meklētājiem sniedzamo pakalpojumu kvalitāti, paplašinātu piedāvāto pakalpojumu klāstu, uzlabotu pieejamību aktīvās darba tirgus politikas pasākumiem:

- tika vienkāršoti bezdarbnieku iesaistīšanās nosacījumi algotos pagaidu sabiedriskajos darbos, tādējādi ļaujot cilvēkiem, kuri palikuši ārpus darba tirgus, nezaudēt darba iemaņas un saņemt pabalstu. Līdz šim algotos pagaidu sabiedriskajos darbos varēja iesaistīties tādi bezdarbnieki, kuri nesaņem bezdarbnieka pabalstu un ir reģistrēti bezdarbnieka statusā vismaz sešus mēnešus. Tagad var pieteikties arī tādi cilvēki, kas nesaņem bezdarbnieka pabalstu un ir reģistrēti bezdarbnieka statusā mazāk par sešiem mēnešiem, bet vismaz 12 mēnešus nav strādājuši. Tāpat izmaiņas paredz, ka pašvaldības algotos pagaidu sabiedriskos darbus varēs noteikt kā līdzdarbības pasākumu klienta sociālās problēmas risināšanai;
- tika pārskatīti kritēriji, pēc kuriem atlasa mūžizglītības pasākumos iesaistīto mērķa grupu, paredzot lielākas atbalsta saņemšanas iespējas tiem strādājošajiem, kuriem darba tīrgū noturēties vai atgriezties pēc bezdarba perioda ir visgrūtāk: nodarbinātiem un pašnodarbinātiem cilvēkiem vecumā virs 45 gadiem, kā arī cilvēkiem vecumā no 25 - 44 gadiem (ieskaitot), kuri atbilst vismaz vienam kritērijam: cilvēkam ir noteikta invaliditāte; ir divi vai vairāk bērnu vecumā līdz 18 gadiem; cilvēks ir atzīts par trūcīgu. Līdz šim Nodarbinātības valsts aģentūras īstenojamā mūžizglītības projektā varēja piedalīties un saņemt pilnu kupona vērtību cilvēki no 25 gadu vecuma. Tagad pilnas vērtības kuponu varēs saņemt cilvēki, kuriem ir noteikta invaliditāte vai ja cilvēks ir pirmspensijas vecumā (atlikuši ne vairāk kā 5 gadi līdz pensijas vecumam). Tāpat kuponu pilnā vērtībā piešķirs cilvēkiem, kuriem ir divi vai vairāk bērnu līdz 18 gadu

vecumam, vai trūcīgajiem. Pārējiem cilvēkiem būs jānodrošina 30 procentu līdzmaksājums. Pilna kupona maksimālā vērtība ir 250 latu;

- pārskata periodā tika uzsākta reģionālās mobilitātes programmas „Darbs Latvijā” īstenošana. Reģionālās mobilitātes atbalsta pasākums tika uzsākts 2013.gada aprīlī. Tā mērķis ir sniegt atbalstu tiem cilvēkiem, kas bezdarbnieka statusā bijuši ilgāk par 6 mēnešiem un vismaz gadu dzīvo deklarētajā dzīvesvietā, sameklēs darbu ārpus savas deklarētās dzīvesvietas (vismaz 20 km attālumā). Tas nozīmē, ka bezdarbniekiem piedāvās iespēju no savas dzīves vietas nokļūt līdz darbavietai, kas bez atbalsta saņemšanas nebūtu izdevīgi vai pat būtu neiespējami. Mobilitātes pasākuma ietvaros iesaistītajiem cilvēkiem plānots kompensēt divu veidu izmaksas: transporta tēriņus braucieniem no deklarētās dzīvesvietas uz darbavietu un atpakaļ, vai dzīvokļa īres izdevumus. Paredzēts, ka atbalsta saņēmējs pirmajos četros darba tiesisko attiecību mēnešos kopā varēs saņemt ne vairāk kā 280 latus. Pārskata periodā tika pārvērtēti iesaistes nosacījumi programmā un paredzēts, ka iesaistīt varēs cilvēkus, kas bezdarbnieka statusā ir vismaz divus mēnešus vai mazāk, ja darba līgums uzteikts darbinieku skaita samazināšanas vai līdzīga iemesla dēļ un tas būtiski var ietekmēt nodarbinātības situāciju attiecīgajā administratīvajā teritorijā;
- tika paplašināta Eiropas Sociālā fonda līdzfinansētajā projekta „Darba attiecību un darba drošības normatīvo aktu praktiska piemērošana nozarēs un uzņēmumos” atbalstītā mērķa grupa, iekļaujot tajā arī jaunieši vecumā no 13 līdz 25 gadiem. Līdz šim projektā varēja iesaistīties darba devēji, darbinieki, komercdarbības uzsācēji. Atbalsta saņēmēju paplašināšana ar jauniešiem, kas ir potenciālie darba ņēmēji, ļaus sevi pasargāt no nelaiemes gadījumiem darbā, saņemt informāciju par drošām darba metodēm, riska faktoru ietekmi uz veselību, aizsardzības līdzekļu lietošanu, par darba tiesiskajām attiecībām. Jauniešu izglītošana par darba drošību un darba attiecībām ir nepieciešama, jo saskaņā ar Valsts darba inspekcijas sniegto informāciju, 33% no nelaiemes gadījumos darbavietā cietušajiem ir jaunie darbinieki, kuru darba stāžs nepārsniedz vienu gadu;
- par gadu (līdz 2014.gada 30.jūnijam) tika pagarināta Eiropas Sociālā fonda līdzfinansēto Nodarbinātības valsts aģentūras asistentu prakšu darbība jauniešiem - bezdarbniekiem. Tas ļaus apmācībās piedalīties vēl papildus 100 jauniešiem;
- tika atviegloti nosacījumi bezdarbnieku iesaistei Minesotas programmā, proti, bezdarbnieki, kuri vēlēšies ārstēt alkohola, narkotisko vai psihotropo vielu atkarību, Minesotas programmā varēs iesaistīties ātrāk. Līdz šim to varēja darīt cilvēki ar atkarību, kas Nodarbinātības valsts aģentūrā ir bijuši reģistrēti vismaz vienu gadu. Šis kritērijs samazināts uz laiku līdz trīs mēnešiem. Tāpat paredzēts, ka Minesotas programmā varēs piedalīties arī tie bezdarbnieki ar atkarības problēmām, kas bezdarbnieka statusā būs mazāk par trīs mēnešiem, bet iepriekš vismaz sešus mēnešus nav strādājuši;
- ņemot vērā, ka 2014.gada 30.jūnijā noslēdzas projekta „Atbalstītās nodarbinātības pasākumi mērķgrupu bezdarbniekiem” īstenošana, tika precizēts darba līguma termiņš, paredzot subsidētās nodarbinātības pasākumos darba līgumu ar bezdarbniekiem, kuri ir „nelabvēlīgākā situācijā” (bezdarbnieki ir cilvēki, kuri ilgstoši nevar atrast darbu, nav ieguvuši vidējo izglītību vai profesionālo kvalifikāciju, ir vecāki par 50 gadiem, kuri vieni paši rūpējas par vienu vai vairākiem apgādājamiem, personas ar invaliditāti) slēgšanu uz noteiktu laiku ne tikai uz 12 mēnešiem, bet arī uz īsāku laiku, kas nav mazāks par 6 mēnešiem. Darba līguma termiņa precizēšana nodrošinās, ka līdz projekta noslēgumam subsidētās nodarbinātības pasākumos varēs iesaistīt vairāk bezdarbniekus;
- tika sagatavota normatīvā bāze izmēģinājuma projekta īstenošanai bezdarbnieku profesionālās apmācības ietvaros, lai praksē pārbaudītu iespējamo turpmāko sadarbības modeli bezdarbnieku apmācību īstenošanai. Izmēģinājuma projektā no 2014.gada 1.janvāra līdz 2014.gada 1.jūnijam aptuveni 200 bezdarbniekus novirzīs profesionālajai apmācībai noteiktās profesijās uz konkrētām valsts profesionālās izglītības iestādēm,

kuru infrastruktūras uzlabošana veikta no Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) līdzekļiem. Izmēģinājuma projekta mērķis ir veicināt ERAF izglītības infrastruktūrā ieguldīto līdzekļu izmantošanu un vienlaikus nodrošināt kvalitatīvu pakalpojumu sniegšanu bezdarbniekiem, tai skaitā motivēt valsts izglītības iestādes uzturēt augstas kvalitātes apmācības procesu. Pēc izmēģinājuma projekta noslēgšanās vērtēs tā rezultātus un lems par turpmāku bezdarbnieku apmācību piedāvājuma paplašināšanu valsts un pašvaldību dibinātajās izglītības iestādēs;

- 2013.gada beigās, lai daudz mērķtiecīgāk iesaistītu darba tirgū dažādas bezdarbnieku mērķa grupas, NVA tika ieviesta bezdarbnieku profilēšanas sistēma. Līdz 2013.gada beigām tika noprofilēti 71% no kopējā reģistrēto bezdarbnieku skaita;
- tika izstrādāti priekšlikumi iniciatīvas „Jauniešu garantija” ieviešanai, kas paredz, ka no 2014.gada jaunieši 15 - 24 gadu vecumā, kuriem nepieciešams atbalsts, lai iekļautos darba tirgū, varēs to saņemt nodarbinātības, apmācību vai izglītības pasākumu veidā. Jaunieši, kuri garantijas pasākumu uzsākšanas brīdī nemācīsies vai nestrādās, varēs pieteikties reģistrējoties Nodarbinātības valsts aģentūrā (NVA) kā bezdarbnieki vai mācību iestādē, kas sniedz iespēju piedalīties 1 - 1,5 gadus ilgās profesionālās izglītības programmās jaunas profesijas apguvei. Plānots, ka garantija paredzēs iespēju ne vēlāk kā pēc četriem mēnešiem kopš mācību pārtraukšanas vai bezdarbnieka statusa iegūšanas, saņemt triju veidu atbalstu savu pozīciju nostiprināšanai darba tirgū, proti, darbu, apmācību piedāvājumu vai praktisku apmācību darbavietā;
- sadarbībā ar nozaru ministrijām, Latvijas Darba devēju konfederācijas, Latvijas Investīciju un attīstības aģentūras, Latvijas Pašvaldību savienības, Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības, Latvijas Lielo pilsētu asociācijas pārstāvjiem un ekspertiem regulāri tiek aktualizēti apmācību saraksti bezdarbnieku profesionālās tālākizglītības, profesionālās pilnveides un neformālās izglītības programmās.

Pateicoties papildu finansējumam, par pusgadu, proti, līdz 2014.gada 31.decembrim, tika pagarināti Eiropas Sociālā fonda līdzfinansētie mūžizglītības pasākumi nodarbinātajiem un pašnodarbinātajiem cilvēkiem. Šim nolūkam piešķirts papildu finansējums 645 717 latu apmērā. Papildu finansējums ļaus projektā papildus iesaistīties 3692 cilvēkiem. Tāpat papildu finansējums 3 236 443 latu apmērā tika piešķirts projekta „Algotie pagaidu sabiedriskie darbi pašvaldībās” pagarināšanai līdz 2014.gada 31.decembrim. Tas ļauj papildus iesaistīt 23 326 cilvēkus.

Pārskata periodā tika sagatavota normatīvā bāze, kas paredz sociālās apdrošināšanas iemaksu samazinājumu 2014.gadā - valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu likme vispārējā gadījumā būs 34,09%, no kuriem 23,59 % maksās darba devējs, 10,5 % - darbinieks. 2013.gadā sociālās apdrošināšanas likme ir 35,09%, no tiem 24,09% maksā darba devējs, 11% - darbinieks.

3. Virzība uz aprūpi ārpus institūcijām, vienlaikus nodrošinot cienīgu sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu arī institūcijās

Pārskata periodā tika izstrādātas „Pamatnostādnes sociālo pakalpojumu attīstībai 2014.-2020.gadam”, kas kā galvenos rīcības virzienus sociālo pakalpojumu jomā paredz deinstitucionalizāciju, sabiedrībā balstītu, pēctecīgu un klienta individuālajām vajadzībām atbilstošu sociālo pakalpojumu attīstību, kā arī efektīvu sociālo pakalpojumu pārvaldību. Īstenojot šādu ilgtspējīgu sociālās aprūpes politiku, katram klientam būs iespējas saņemt tieši viņam vispiemērotāko sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu kopumu, primāri balstoties uz pakalpojuma sniegšanu klienta dzīvesvietā. Lai virzītos uz institucionālās aprūpes samazināšanu, Labklājības ministrija 2013.gadā ir uzsākusi deinstitucionalizācijas aktivitātes. Tas nozīmē, ka cilvēkiem, kuri pašlaik uzturas valsts sociālās aprūpes institūcijās, bet varētu dzīvot ārpus tām, pakāpeniski tiks nodrošināti sociālie pakalpojumi dzīvesvietā. Sociālos

pakalpojumus, kas kompensēs līdzšinējo valsts institūciju klientu vajadzības pēc palīdzības ikdienas aktivitātēs, piemēros individuāli katram cilvēkam.

Prioritātes ietvaros Labklājības ministrija ir sākusi īstenot izmēģinājuma projektu „Priekšlikumi klientu grupēšanai un nepieciešamā pakalpojuma apjoma noteikšanai”, lai apzinātu katram valsts sociālās aprūpes centra (VSAC) klientam nepieciešamos pakalpojumus un noteiktu iespējas tos īstenot praksē. Pilotprojekta laikā eksperti izstrādā praksē pārbaudītu metodiku sociālo pakalpojumu sniegšanā dažādām aprūpes vajadzībām gan bērniem, gan pieaugušiem cilvēkiem ar funkcionāliem traucējumiem, t.sk. ar garīgās attīstības traucējumiem un psihiskām saslimšanām, kā arī cilvēkiem ar redzes traucējumiem. Metodika nepieciešama, lai mainītu pieeju un uzlabotu sociālās aprūpes centru sniegto pakalpojumu kvalitāti. Pilotprojektā iesaistītie speciālisti izvērtēs klientu spējas, prasmes, vajadzības, izanalizēs pakalpojumu saturu, apjomu un nepieciešamos resursus (personāla skaits, kvalifikācija, materiāli tehniskā bāze). Speciālisti izstrādās arī kritērijus klientu grupēšanai pa aprūpes līmeņiem un klientu grupām - 11 bērnu un 32 pieaugušo grupām. Tāpat eksperti kopā ar institūciju speciālistiem veiks klientu grupēšanu pēc izstrādātajiem kritērijiem, kā arī izvērtēs veselības aprūpes pakalpojumu saturu un formu. Izmēģinājuma projekta ietvaros tika organizētas mācības valsts sociālās aprūpes centru darbiniekiem par to, kā novērtēt centros dzīvojošo bērnu un pieaugušo cilvēku pašaprūpes un patstāvīgās dzīves prasmes, kā noteikt nepieciešamo pakalpojumu apjomu pieaugušiem cilvēkiem un bērniem ar psihiskiem un uzvedības traucējumiem, kā arī cilvēkiem ar redzes traucējumiem. Līdztekus izmēģinājuma projekta ietvaros izstrādāta metodika un noteikti indikatori pakalpojuma kvalitātes novērtēšanai.

Arī 2013.gadā Labklājības ministrija turpināja darbu pie valsts sociālās aprūpes centros sniegto pakalpojumu kvalitātes uzraudzības un pakalpojumu kvalitātes uzlabošanas, lai nodrošinātu tajos esošajiem klientiem atbilstošu aprūpi un dzīves vidi. 2013.gadā tika piešķirts papildu finansējums 245 992 latu apmērā VSAC ārstniecības struktūrvienību izveidei piecās filiālēs un reģistrācijai Ārstniecības iestāžu reģistrā, valsts sociālās aprūpes centru klientu saturīga brīvā laika pavadīšanas iespēju pilnveidei un piecu mikroautobusu iegādei valsts sociālās aprūpes centru klientu pārvadāšanai. Tāpat tika pārskatīts valsts sociālās aprūpes centru finansējums, un 2015.gadā un turpmākajos gados paredzēts papildu finansējumu piecu ārstniecības struktūrvienību izveidošanai VSAC ik gadu un samaksas par pakalpojumu paaugstināšanai līgumslēdzējās iestādēs, kas uz noslēgto līgumu pamata nodrošina valsts finansēto ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu sniegšanu. Pārskata periodā Labklājības ministrija ir vienojusies ar Veselības ministriju par nepieciešamajām darbībām, lai sakārtotu ar klientu veselības aprūpes nodrošināšanu saistītos jautājumus, veidojot ciešāku sadarbību ar Nacionālo veselības dienestu un ģimenes ārstiem.

4. Iniciatīvas ģimeņu un bērnu atbalstam

Galvenie īstenotie pasākumi 2013.gadā šīs prioritātes ietvaros bija saistīti ar ģimeņu ar bērniem materiālā atbalsta pilnveidošanu, kā arī ģimeņu un bērnu atbalstu krīzes situācijās.

2013.gadā darbu turpināja Demogrāfisko lietu padome, kuras sekretariāta funkcijas nodrošina Labklājības ministrija. Demogrāfisko lietu padomes dienas kārtībā 2013.gadā bija tādi nozīmīgi jautājumi kā pirmsskolas izglītības iestāžu nodrošināšana bērniem vecumā no 1,5 līdz 4 gadiem.

2013.gadā tika sagatavota un apstiprinātā normatīvā bāze, kas nosaka izmaiņas atbalsta sniegšanā ģimenēm ar bērniem 2014.gadā:

- Gan strādājošiem, gan nestrādājošiem vecākiem bērna kopšanas pabalsts par bērna kopšanu līdz 1,5 gadu vecumam būs 171 eiro (pieaugšs no Ls 100 līdz Ls 120);
- Minimālais vecāku pabalsts, kas piešķirts līdz 2014.gada 30.septembrim, būs 171 eiro (pieaugšs no Ls 100 līdz 120 latiem) mēnesī.

Savukārt no 2014.gada 1.oktobra paredzētas vairākas izmaiņas, kas skars sociāli apdrošinātus vecākus, paredzot:

- Vecāku pabalsts nestrādājošiem sociāli apdrošinātiem vecākiem par bērna kopšanu līdz 1 gada vecumam būs 60% no algas. Papildu vecāku pabalstam viens no vecākiem varēs saņemt arī bērna kopšanas pabalstu 171 eiro (Ls 120).
- Vecāku pabalsts nestrādājošiem sociāli apdrošinātiem vecākiem par bērna kopšanu līdz 1,5 gada vecumam būs 43,75% no algas. Papildu vecāku pabalstam viens no vecākiem varēs saņemt arī bērna kopšanas pabalstu 171 eiro (Ls 120).
- Vecāku pabalsts strādājošiem sociāli apdrošinātiem vecākiem gan līdz 1 gada vecumam, gan līdz 1,5 gadu vecumam būs 30% no aprēķinātā vecāku pabalsta. Papildu vecāku pabalstam viens no vecākiem varēs saņemt bērna kopšanas pabalstu 171 eiro (Ls 120). Izvēli, par to, vai vecāku pabalstu viens no vecākiem vēlēsies saņemt līdz 1 vai 1,5 gada vecumam var veikt tikai vienu reizi.

Pārskata periodā tika izstrādāta normatīvā bāze, kas nosaka prasības bērnu uzraudzības pakalpojuma sniedzējiem. Bērnu uzraudzības pakalpojumu, kura mērķis ir nodrošināt valsts atbalstu pašvaldību pirmsskolas izglītības iestāžu rindu likvidēšanai, varēs sniegt tikai tādi cilvēki, kas nav izdarījuši Bērnu tiesību aizsardzības likumā noteiktus pārkāpumus vai noziedzīgus nodarījumus. Tāpat vērtēs, vai cilvēkam nav pārtrauktas vai atņemtas paša bērnu aizgādības tiesības vai ar bāriņtiesas lēmumu cilvēks nav atcelts no aizbildņa pienākumiem to nekārtīgas pildīšanas dēļ, vai nav atņemts audžuģimenes vai viesģimenes statuss.

Lai veicinātu ģimenei draudzīgas vides attīstību un sekmētu uzņēmēju līdzdalību un līdzatbildību ģimenes vērtību popularizēšanā un atbalstīšanā, Labklājības ministrija turpināja pirms vairākiem gadiem iesākto tradīciju un noteica Ģimenei draudzīgākos komersantus. Šīs iniciatīvas ietvaros tika vērtēta uzņēmuma orientācija uz efektīvu darbu un ģimenes dzīves saskaņošanu, nodarbināto veselības aizsardzību darba vietā, uz klientu orientētu pakalpojumu sniegšanu, atbalsta nodrošināšanu bērniem un ģimenēm veiktiem pasākumiem, iesaistīšanos labdarībā, kā arī uzņēmuma telpu un aprīkojuma atbilstību bērna vajadzībām. Labākie uzņēmumi saņēma īpašu apliecību un uzlīmi, kas apstiprina Ģimenei draudzīga komersanta statusu un dod tiesības to noteiktu laiku izmantot savā interneta vietnē, plašsaziņas līdzekļos un darba sludinājumos. Kā vēl viena aktivitāte, kas sekmē ģimenei draudzīgas vides attīstību, sadarbībā ar portālu „Mammamunteti.lv” tika rīkota aptauja par ģimenei draudzīgu atpūtas vietu Pierīgas, Vidzemes, Kurzemes, Zemgales un Latgales reģionā. Aptaujas „Ģimenei draudzīga atpūtas vieta” mērķis ir veicināt uzņēmumu un pašvaldību atpūtas vietu piemērotību ģimenēm ar bērniem, radīt labvēlīgus apstākļus ģimenēm, kopīgi ar bērniem pavadot brīvo laiku.

Lai veicinātu ģimenisko aprūpes formu attīstību un sniegtu atbalstu ģimenēm un bērniem krīzes situācijās, Labklājības ministrija 2013.gadā:

- īstenoja sabiedrības izglītošanas un informēšanas pasākumus par adopcijas jautājumiem, organizējot informatīvu kampaņu „Adopcija - sākas ar sarunu!”. Kampaņas mērķis ir kļiedēt mītus un stereotipus par it kā sarežģīto, ilgstošo un birokrātisko adopcijas procesu, kā arī veicināt izpratni un iedrošināt potenciālos adoptētājus izšķirties par labu bērna adopcijai. Tāpat kampaņas laikā paredzēts detalizēti skaidrot informāciju par to, kas var adoptēt bērnu un kā uzsākt adopcijas procesu;
- sadarbībā ar Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekciju rīkoja vairākas uzticības tālruna akcijas: 1) „Drošāka interneta diena”, kuras laikā bija iespēja ziņot par pārkāpumiem interneta vidē, saņemt psiholoģisku atbalstu gadījumos, ja zvanītājs cietis no prettiesiskām darbībām interneta vidē, tostarp par emocionālu pazemošanu internetā, seksuāla rakstura ziņu vai video saņemšanu, vardarbību vai saskarsmi ar ekstrēma satura materiāliem, pedofilu aktivitātēm, atkarību no interneta utt., kā arī uzdot jautājumus par interneta drošību; 2) „Vardarbība nav mazs noslēpums. Runā par TO!”, kuras laikā varēja ziņot par seksuālās vardarbības gadījumiem, saņemt profesionālas psiholoģiskās konsultācijas un atbalstu, kā arī nepieciešamo informāciju. Akcijas mērķis ir palīdzēt bērniem, jauniešiem un pieaugušajiem atpazīt seksuālo vardarbību, nepieļaut to, kā arī mazināt jau notikušas seksuālās vardarbības sekas.

5. Invaliditātes likuma ieviešana un citi pasākumi personu ar funkcionāliem traucējumiem sociālās iekļaušanas veicināšanai

2013.gadā prioritātes ietvaros Labklājības ministrija izstrādāja stratēģisko ietvaru turpmākai politikas attīstībai - Apvienoto Nāciju Organizācijas (ANO) Konvencijas par personu ar invaliditāti tiesībām īstenošanas pamatnostādnes 2014.-2020.gadam. Pamatnostādņu mērķis ir nodrošināt iespēju cilvēkiem ar invaliditāti līdzvērtīgi iesaistīties sabiedrībā un īstenot savas tiesības. Tā kā Konvencija ir plašs cilvēktiesību dokuments, kas skar gan pilsoniskās un politiskās tiesības, gan ekonomiskās, sociālās un kultūras tiesības, tad pilnīga Konvencijā noteikto tiesību īstenošana ir iespējama tikai pakāpeniski, vairāku gadu perspektīvā.

Pārskata periodā galvenās aktivitātes ir saistītas ar atbalsta palielināšanu personām ar invaliditāti, tām sniegto pakalpojumu kvalitātes un pieejamības uzlabošanu, pakalpojumu klāsta pilnveidošana:

- No 2013.gada tiek nodrošināts sociālās rehabilitācijas pakalpojums arī strādājošiem cilvēkiem (darba ņēmēji un pašnodarbinātie) ar funkcionāliem traucējumiem pensijas vecumā. Līdz šim Sociālās integrācijas valsts aģentūra sociālās rehabilitācijas pakalpojumus sniedza četrām cilvēku grupām: cilvēkiem ar funkcionāliem traucējumiem darbības vecumā, cilvēkiem ar prognozējamu invaliditāti, Černobiļas atomelektrostācijas avārijas sekas likvidēšanas dalībniekiem un politiski represētiem cilvēkiem. Pakalpojums paredzēts, lai cilvēki iemācītos sadzīvot ar funkcionālajiem traucējumiem, atjaunotu vai iemācītos tās prasmes, kas dažādu apstākļu dēļ ir zudušas. Tā mērķis ir atgriezt cilvēku ne tikai aktīvā sabiedriskajā dzīvē, bet primāri darba tirgū, tādējādi, veicinot viņa ekonomisko patstāvību;
- Cilvēki ar I grupas redzes invaliditāti varēs saņemt Eiropas Sociālā fonda (ESF) līdzfinansētu pabalstu par asistenta pakalpojuma izmantošanu līdz 2014.gada beigām. Papildu finansējuma piešķiršana 325 tūkstošu latu apmērā cilvēkiem ar I grupas redzes invaliditāti, kas izmanto asistenta pakalpojumu līdz 10 stundām nedēļā, ļaus saņemt pabalstu šim pakalpojumam arī 2013. un 2014.gadā;
- Lai samazinātu rindu pēc tehniskajiem palīglīdzekļiem, Labklājības ministrija pārskata periodā palielināja 2014.gadā un turpmākajos gados nepieciešamo valsts budžeta finansējumu tehnisko palīglīdzekļu nodrošināšanai. Tehnisko palīglīdzekļu nodrošināšanai no valsts budžeta līdzekļiem Nacionālais rehabilitācijas centrs "Vaivari" ieguldīs vairāk nekā 1,8 milj. latu, Latvijas Nedzirdīgo Savienība gandrīz 600 tūkst. latu, bet Latvijas Neredzīgo biedrība vairāk nekā 246 tūkst. latu. Tādējādi plānots mazināt rindas pēc tehniskajiem palīglīdzekļiem;
- veiktas izmaiņas tiesību aktos, lai atvieglotu tehnisko palīglīdzekļu saņemšanu. Piemēram, uzlabota noteikumu piemērošana gadījumos, kad nepieciešama tehniskā palīglīdzekļa neatliekama nomaiņa, lai turpinātu ārstniecības procesu. Tāpat paredzēta iespēja nepieciešamības gadījumā tehniskā palīglīdzekļa saņemšanai iesniegumu iesniegt pilngadīgas personas likumiskajam pārstāvim;
- Sagatavota normatīvā bāze valsts materiālā atbalsta cilvēkiem ar I un II grupas invaliditāti, kuri saņem valsts sociālā nodrošinājuma pabalstu, palielināšanai 2014.gadā – vispārējā gadījumā cilvēki ar I grupas invaliditāti līdzšinējo 45 latu vietā saņems Ls 58,50 (83,24 eiro) mēnesī, bet cilvēki ar II grupas invaliditāti saņems Ls 54 (76,84 eiro) mēnesī. I grupas invalīdi ar invaliditāti kopš bērnības līdzšinējo 75 latu vietā saņems Ls 97,50 (138,73 eiro) mēnesī, bet cilvēki ar II grupas invaliditāti, kuri ir invalīdi kopš bērnības, saņems 90 latus (128,06 eiro) mēnesī;
- Sagatavota normatīvā bāze valsts materiālā atbalsta palielināšanai personām ar invaliditāti 2014.gadā - par 50 latiem mēnesī palielināts pabalsta apmēru cilvēkiem ar invaliditāti, kuriem nepieciešama kopšana. Tādējādi pabalsts pieaugušiem cilvēkiem būtu

pielīdzināts bērna invalīda kopšanas pabalsta apmēram. Līdz ar to cilvēkam ar ļoti smagu invaliditāti, kuram nepieciešama nepārtraukta īpaša kopšana, sasniedzot 18 gadu vecumu, valsts atbalsts paliks līdzšinējā 150 latu apmērā ik mēnesi;

Lai veicinātu pilnveidotu un vienkāršotu invaliditātes piešķiršanas nosacījumus, Labklājības ministrija 2013.gadā veica izmaiņas normatīvajos aktos, lai pilnveidotu invaliditātes pensijas pārrēķināšanas kārtību. Izmaiņas normatīvajā regulējumā paredz noteikt jaunu invaliditātes pensijas pārrēķināšanas kārtību I un II grupas invaliditātes pensijām neatkarīgi no to piešķiršanas laika gadījumos, ja pēc pensijas piešķiršanas (pārrēķināšanas) cilvēks turpinājis strādāt. Šīs izmaiņas nodrošinās taisnīgāku invaliditātes pensijas apmēra pieaugumu nekā, ņemot vērā tikai papildus nostrādāto pilnu apdrošināšanas stāža gadu (kā tas ir šobrīd). Paredzēts, ka invaliditātes pensiju varēs pārrēķināt reizi gadā neatkarīgi no nostrādāto mēnešu skaita.

Vecāki, kuri ir kopuši bērnu ar invaliditāti, varēs saņemt Veselības un darbaspēju ārstu valsts komisijas (VDEĀVK) atzinumu par bērna veselības stāvokļa atbilstību invaliditātei. Tas ļaus vecākiem vieglāk pieteikties valsts vecuma pensijas saņemšanai ar atvieglotiem noteikumiem. Vecāki vai aizbildņi, kuri ir kopuši bērnu ar invaliditāti vismaz astoņus gadus laikā no bērna dzimšanas līdz viņa 18 gadu sasniegšanai, var doties pensijā piecus gadus pirms pensijas vecuma sasniegšanas (pašlaik tie ir 62 gadi), ja viņu kopējais darba stāžs ir vismaz 25 gadi. Precizētā atzinuma saņemšanas kārtība ļaus vecākiem vieglāk pierādīt tiesības uz vecuma pensijas saņemšanu ar atvieglotiem noteikumiem, jo VDEĀVK izsniegts atzinums par bērna veselības stāvokļa iespējamu atbilstību invaliditātei būs cilvēka apdrošināšanas stāžu apliecinošs dokuments.

Pārskata periodā arī uzsākts darbs pie rīcībspējas tiesiskā regulējuma ieviešanas, kura mērķis ir nostiprināt personu ar invaliditātes tiesību nodrošināšanu un viņu integrācijas sabiedrībā veicināšanu. Tika apstiprināts normatīvais regulējums, kas nosaka, ka cilvēkiem ar ierobežotu rīcībspēju būs tiesības pretendēt uz audžuģimenes statusa piešķiršanu. Cilvēkam ar ierobežotu rīcībspēju, kā jebkuram citam cilvēkam, lai viņš varētu iegūt audžuģimenes statusu, būs jāatbilst vairākiem kritērijiem, kas noteikti Audžuģimeņu noteikumos. Tāpat tika sagatavoti priekšlikumi tiesiskajam regulējumam par atbalsta mehānismu personām ar invaliditāti, ieviešot atbalsta personu institūciju. Tas ļautu labāk nodrošināt cilvēku ar garīga rakstura traucējumiem tiesībspēju un rīcībspēju, kā arī patstāvīgu dzīvi sabiedrībā. Atbalsta mehānisma izstrādi cilvēkiem ar garīga rakstura traucējumiem un atbalsta pakalpojumu plānots finansēt no labklājības nozarei plānotā Eiropas Savienības fondu finansējuma 2014.-2020.gada plānošanas periodā. Aktivitāti plānots īstenot no 2014.gada līdz 2020.gada beigām. Sākot ar 2021.gadu, atbalsta personu pakalpojumu plānots nodrošināt no valsts budžeta līdzekļiem.

Pārskata periodā tika uzsākta divu jaunu pakalpojumu personām ar invaliditāti īstenošana - asistenta pakalpojums pašvaldībā ārpus mājas aktivitāšu veikšanai, kā arī surdotulka pakalpojums cilvēkiem ar dzirdes traucējumiem. Asistenta pakalpojumu pašvaldībā var saņemt cilvēki ar I vai II invaliditātes grupu, kuriem Veselības un darbaspēju ekspertīzes ārstu valsts komisija (VDEĀVK) ir izsniegusi atzinumu par asistenta pakalpojuma nepieciešamību, un bērni ar invaliditāti no 5 līdz 18 gadu vecumam ar smagiem funkcionālajiem traucējumiem, kuriem ir VDEĀVK izsniegts atzinums par īpašas kopšanas nepieciešamību. Viņiem nodrošina valsts apmaksātu asistenta pakalpojumu līdz 40 stundām nedēļā cilvēka deklarētās dzīvesvietas pašvaldībā. Asistents palīdz ārpus mājas: nokļūt vietā, kur cilvēks mācās, strādā, saņem pakalpojumus vai veic sabiedriskās aktivitātes. Savukārt surdotulka pakalpojumu saskarsmes nodrošināšanai līdz 120 stundām gadā nodrošina Latvijas Nedzirdīgo savienība (LNS). Pakalpojumu var saņemt cilvēki ar dzirdes traucējumiem, kurus nevar kompensēt ar tehniskajiem palīgīdzekļiem. Surdotulki palīdz sazināties ar valsts, pašvaldības iestādēm, fiziskām un juridiskām personām.

1.3. PADOTĪBĀ ESOŠĀS IESTĀDES

2012.gadā Labklājības ministrijas padotībā bija šādas tiešās valsts pārvaldes iestādes: Nodarbinātības valsts aģentūra, Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra, Valsts darba inspekcija, Sociālās integrācijas valsts aģentūra, Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcija, Veselības un darbspēju ekspertīzes ārstu valsts komisija, un 5 reģionālie valsts sociālās aprūpes centri - VSAC "Kurzeme", VSAC "Latgale", VSAC "Rīga", VSAC "Vidzeme", VSAC "Zemgale".

Labklājības ministrija ir valsts kapitāla daļu turētāja valsts sabiedrībā ar ierobežotu atbildību „Šampētera nams”, kas nodarbojas ar LM saimniecisko jautājumu nodrošināšanu un daļas Labklājības ministrijas valdījumā esošo nekustamo īpašumu apsaimniekošanu.

2. Finanšu resursi un darbības rezultāti

Lai uzskatāmāk raksturotu labklājības nozares finansējuma izlietojuma efektivitāti, sasniegtos rādītājus un finanšu resursu saikni ar nozares prioritātēm, informācija par Labklājības ministrijai piešķirtajiem valsts budžeta līdzekļiem un finansējuma izlietojuma analīze ir sniegta sadalījumā pa ministrijas četriem šī pārskata 1.1.sadaļā minētajiem darbības virzieniem. Katra darbības virziena ietvaros finanšu resursu izlietojums tiek vērtēts attiecīgo budžeta programmu un apakšprogrammu griezumā, kas ir vērstas uz konkrētā darbības virziena mērķu sasniegšanu. Labklājības nozares pamatbudžeta izdevumi tiek iedalīti 13 programmās un 19 apakšprogrammās. 2013.gadā izveidotas šādas programmas un apakšprogrammas:

- 05.00.00 programmas „Valsts sociālie pakalpojumi” 05.67.00 apakšprogramma „Valsts atbalsts pašvaldību pirmsskolas izglītības iestāžu rindu likvidēšanai” (Atbilstoši Ministru kabineta 2013.gada 7.augusta rīkojumam Nr.366 „Par pamatbudžeta apropriācijas pārdali starp Labklājības ministriju un Izglītības un zinātnes ministriju 2013.gadā” (protokols Nr.42, 68.§) 2013.gadā veikta finansējuma pārdale 3 208 941 latu apmērā no Labklājības ministrijas uz Izglītības un zinātnes ministriju un lai nodrošinātu pakalpojuma sniedzēju darbības atbilstības Bērnu tiesību aizsardzības likumā un Ministru kabineta 2013.gada 16.jūlija noteikumos Nr.404 ”Prasības bērnu uzraudzības pakalpojuma sniedzējiem un bērnu uzraudzības pakalpojuma sniedzēju reģistrēšanas kārtība” (protokols Nr.40, 21§ 5.punkts), 2013.gadā veikta finansējuma pārdale 9 859 latu apmērā uz apakšprogrammu 22.01.00 „Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcija un bērnu uzticības tālrunis”);
- 96.00.00 programma „Latvijas prezidentūras Eiropas Savienības Padomē nodrošināšana 2015.gadā”.

2013.gadā slēgtas šādas programmas un apakšprogrammas:

- 05.00.00 programmas „Valsts sociālie pakalpojumi” 05.39.00 apakšprogramma „Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta projektu īstenošana”;
- 07.00.00 programmas „Darba tirgus attīstība” 07.03.00 apakšprogramma „Aktīvie nodarbinātības pasākumi”.

LM kopējie pamatbudžeta 2013.gadā plānotie izdevumi bija 258 444.3 tūkst. latu apmērā 2013.gada 12 mēnešos faktiskie izdevumi valsts pamatbudžetā bija 253 585.8 tūkst. latu apmērā.

2013.gadā valsts sociālās apdrošināšanas speciālā budžetā plānotie ieņēmumi bija 1 369.1 milj. latu, plānotie izdevumi -1 476.9 milj. latu. Faktiskie ieņēmumi pārskata periodā bija 1 431.1 milj. latu, faktiskie izdevumi -1 471.8 milj. latu.

Kopējie labklājības nozarei pārskata periodā piešķirtie finanšu resursi ir atspoguļoti šī pārskata pielikumā.

2.1. FINANSĒJUMS LABKLĀJĪBAS MINISTRIJAS DARBĪBAS NODROŠINĀŠANAI

Labklājības ministrijas darbība tiek nodrošināta darbības virziena „Nozares politikas plānošana un īstenošanas uzraudzība” ietvaros. Papildus darbības virziens nodrošina finansējumu arī tehniskai palīdzībai Eiropas Reģionālās attīstības fonda, Eiropas Sociālā fonda un Kohēzijas fonda projektu, kā arī citu ES politiku instrumentu projektu un pasākumu īstenošanai.

Darbības virziens „Nozares politikas plānošana un īstenošanas uzraudzība”

Darbības virziena uzdevums ir efektīvas, uz rezultātiem virzītas politikas plānošana un ieviešana Labklājības ministrijas kompetences jomās. Darbības virziens tiek finansēts šādu budžeta programmu ietvaros: 01.00.00. „Politikas plānošana un ieviešanas uzraudzība”, 70.00.00. „Citu Eiropas Savienības politiku instrumentu projektu un pasākumu īstenošana”, 73.00.00 „Pārējās

ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansētie projekti”, 96.00.00 „Latvijas prezidentūras Eiropas Savienības Padomē nodrošināšana 2015.gadā”.

Budžeta programma „01.00.00 Politikas plānošana un ieviešanas uzraudzība”

Budžeta apakšprogramma „01.01.00 Nozares vadība”

Apakšprogrammas mērķis ir izstrādāt un īstenot valsts politiku stabilai un ilgtspējīgai sociālās aizsardzības sistēmas darbībai, lai nodrošinātu iespēju aizsargāt katras personas sociāli ekonomiskās tiesības.

Apakšprogrammas ietvaros tiek nodrošināta Labklājības ministrijas darbība – tiek nodrošināta rīcībpolitikas izstrāde labklājības nozares politikas jomās, tiek veikta uzraudzību pār nabadzības un sociālās atstumtības mazināšanas aspektu integrēšanu citu nozaru rīcībpolitikās; notiek vienotas valsts demogrāfiskās politikas veidošanas koordinācija un politikas īstenošanas uzraudzību 11 padotības iestādēs; tiek veikta atsevišķu valsts sociālo pakalpojumu administrēšana un sociālo pakalpojumu sniedzēju kontrole, nodrošināta sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistra un adopcijas reģistra uzturēšana, ES fondu un citu ārvalstu finansējuma piesaistes labklājības nozares projektiem un to efektīvas izlietošanas uzraudzība, kā arī atbalsta funkciju nodrošināšanai (personālvadība, finanšu plānošana un izlietojuma uzraudzība, grāmatvedība, juridiskais atbalsts, iekšējais audits, komunikācija, dokumentu un arhīva pārvaldība, publiskais iepirkums, informācijas tehnoloģiju nodrošināšana).

Apakšprogrammas ietvaros Labklājības ministrija izstrādāja vairākus jaunu nozares politikas plānošanas dokumentus (sociālo pakalpojumu jomā, sociālā darba jomā, personu ar invaliditāti sociālās iekļaušanas jomā), uzsāka darbu pie vairāku sociālās uzņēmējdarbības un iekļaujošas nodarbinātības politikas dokumentu izstrādes, izstrādāja normatīvo regulējumu ar mērķi pilnveidot vai ieviest jaunus aktīvās darba tirgus politikas pasākumus, sociālos pakalpojumus, sociālos pabalstus, noslēdza vairāku būtisku politikas izvērtējumu veikšanu nodarbinātības un sociālās iekļaušanas jomā, kas tika izmantoti pamatojuma sagatavošanai nozares politikas izmaiņām.

Atbilstoši Finanšu ministrijas 2013.gada 27.marta rīkojumam Nr.135 un Finanšu ministrijas 2013.gada 21.oktobra rīkojumam Nr.450, lai nodrošinātu ministrijas darbību, tika nodrošināts finansējums: 1) komandējuma izdevumiem (2,2 tūkst. latu apmērā) Latvijas sociālo partneru dalībai Starptautiskās Darba organizācijas Eiropas 9.reģionālā sanāksmē „Darbs, izaugsme un sociālais taisnīgums” segšanai; 2) 6,0 tūkst. latu apmērā ERAF projekta "Sociālās politikas monitoringa sistēmas pilnveide - SPP vienotās informācijas sistēmas izstrāde, ieviešana un e-pakalpojumu attīstīšana" ietvaros izveidotā Datu centra uzturēšanai (veicot transferta pārskaitījumu Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūrai no valsts pamatbudžeta uz speciālo budžetu); 3) 12,5 tūkst. latu apmērā automašīnas iegādei nozares atašējiem Briselē; 4) 228,1 tūkst. latu apmērā labklājības nozares IT atjaunošanai (iegādāti 346 stacionārie datori ar programmatūru, 250 monitori, 17 portatīvie datori ar programmatūru, 5 serveri, 10 darba laika uzskaites sistēmas, 2 nepārtrauktās barošanas avoti (UPS), 1 printeris, Horizon sistēmas papildinājums ar WEB moduļiem, veikta profesiju klasifikatora izstrāde LM mājaslapai); 5) 92,8 tūkst. latu apmērā Labklājības ministrijas infrastruktūras uzlabošanai (ugunsdrošības signalizācijai, elektroinstalācijai, pagrabstāva ārējās sienas hidroizolācijai un atbilstošo iekštelpu kosmētiskajam remontam un logu nomainīšanai) un 12 tūkst. latu Labklājības ministrijas saimnieciskajiem izdevumiem; 6) veikts biedra naudas avansa maksājums par 2014.gadu 22,6 tūkst. latu apmērā Starptautiskajā Darba organizācijā.

Apakšprogrammas **izdevumi** 2013.gadā bija **2 757,8** tūkst. latu (99.8% no plānotā apmēra).

Budžeta programma „70.00.00 Citi Eiropas Savienības politiku instrumentu projektu un pasākumu īstenošana”

Programmas mērķis ir nodrošināt atbalstu Labklājības ministrijai (atbildīgā iestāde) un Nodarbinātības valsts aģentūrai (sadarbības iestāde) Eiropas Savienības fondu aktivitāšu un apakšaktivitāšu administrēšanai, rezultātu sasniegšanai un īstenot citu Eiropas Savienības politiku instrumentu projektus.

Budžeta apakšprogramma 70.05.00 „Tehniskā palīdzība Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF), Eiropas Sociālā fonda (ESF), Kohēzijas fonda (KF) apgūšanai (2007-2013)

Apakšprogrammas mērķis ir atbalstīt atbildīgās iestādes (Labklājības ministrijas) un sadarbības iestādes (Nodarbinātības valsts aģentūras) pārziņā esošo Eiropas Savienības fondu aktivitāšu un apakšaktivitāšu īstenošanas vadību un uzraudzību, nodrošinot plānoto rezultātu sasniegšanu un pieejamo finanšu līdzekļu savlaicīgu un efektīvu apguvi.

Apakšprogrammas izpildi nodrošina Labklājības ministrija, īstenojot tehniskās palīdzības projektu „Eiropas Savienības struktūrfondu administrēšana Labklājības ministrijā 2007. - 2013.gada plānošanas periodā (2012. - 2015.gads)”, un Nodarbinātības valsts aģentūra, īstenojot projektu „Tehniskā palīdzība Nodarbinātības valsts aģentūras – sadarbības iestādes darbības nodrošināšanai”.

Apakšprogrammas ietvaros nodrošināti ar 18 ministrijas pārziņā esošo ES fondu aktivitāšu un apakšaktivitāšu administrēšana, nodrošināta ES fondu finansējuma apguves mērķa izpilde un ES fondu piešķiruma apguve atbilstoši n+2 principam (ESF aktivitātēs 110% un ERAF aktivitātēs 79% apmērā no 2013.gadam noteiktā mērķa), sagatavots LM ziņojums par ES fondu līdzfinansēto pasākumu un aktivitāšu ieviešanu 2012.gada 2.pusgadā un 2013.gada 1.pusgadā, nodrošināta horizontālās prioritātes „Vienlīdzīgas iespējas” pasākumu īstenošana Labklājības ministrijā, sagatavots Labklājības ministrijas ziņojums par horizontālo prioritāšu īstenošanu Eiropas Savienības fondu līdzfinansēto pasākumu un aktivitāšu ietvaros 2012.gadā, izstrādāti un apstiprināti 28 Ministru kabineta noteikumi par ES fondu aktivitāšu īstenošanu, sagatavoti un apstiprināti 2 grozījumi DP „Cilvēkresursi un nodarbinātība” papildinājumā, nodrošināti informācijas un publicitātes pasākumi atbilstoši ES struktūrfondu komunikācijas plānam labklājības nozarē 2013.gadam, organizētas 16 (sešpadsmit) ES fondu aktivitāšu projektu īstenošanas pārraudzības sanāksmes. Nodarbinātības aģentūras īstenotajā projektā nodrošināta projektu īstenošanas uzraudzība - pārbaudīti 323 projektu progresa pārskati un 435 maksājuma pieprasījumi, sagatavotas 12 izdevumu deklarācijas, veiktas 64 pārbaudes ES fondu projektu īstenošanas vietās, veiktas 187 iepirkuma pārbaudes pirms iepirkuma līguma slēgšanas, organizēti 6 semināri ESF projektu iesniedzējiem un īstenotājiem.

Apakšprogrammas ietvaros 2013.gadā **apgūti** 871.8 tūkst. Latu jeb 91.1% no plānotā finansējuma apmēra.

Budžeta apakšprogramma „70.06.00 Citi Eiropas Savienības politiku instrumentu projektu un pasākumu īstenošana labklājības nozarē”

Apakšprogrammas mērķis ir īstenot projektus Eiropas Savienības Mūžizglītības programmas ietvaros.

Apakšprogramma nodrošina Eiropas Savienības mūžizglītības programmas apakšprogrammas Leonardo da Vinci līdzfinansētā projekta „Prasmju ilgstošo bezdarbnieku apmācībā pilnveidošana Lielbritānijā: labās prakses piemēru apmaiņa kā garantija panākumiem” un projekta „ERASMUS mobilitātes projekts” īstenošanu.

Apakšprogrammas izdevumi 2013.gadā bija 6.8 tūkst. latu jeb 82.7% no plānota finansējuma apjoma.

Budžeta programma „73.00.00 Pārējās ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansētie projekti”
*Budžeta apakšprogramma 73.06.00 Ārvalstu finanšu palīdzības finansēto projektu īstenošana
 labklājības nozarē*

Apakšprogrammas mērķis ir ar Eiropas Komisijas finansējuma palīdzību uzlabot bērnu drošību internetā, pilnveidot dzimumu līdztiesības politiku Latvijā, pilnveidot sociālos pakalpojumus.

Apakšprogrammas ietvaros īstenoti šādi projekti - Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcijas īstenotais projekts „Net-SafeLatvia”; Dāņu bērnu grāmatas „Den Dagda Rikke var Rasmus” and „Den DagDa Frederik var Frida” un metodiskā materiāla „BørnehavermedPladstilPippiPrinserogPiratPrinsesser” tulkošana un izdošana, bērnodārza personāla un vecāku izglītošana par vienādu iespēju veicināšanu zēniem un meitenēm”; „FORCAVI (Formacionpara la Calidadde Vida)”; „Meklējot labāko Eiropas praksi jauniešu noziedzības novēršanai”; „A SafetyCompass: signpostingways to escapetrafficking”; „Dzimuma aspekta integrēšana klimata pārmaiņu politikā”.

Apakšaktivitātes ietvaros 2013.gadā:

- Projekta „Net-SafeLatvia” ieviešanas laikā atbildēts uz 408 zvaniem par drošību internetā, rīkota UT akcija „Drošāka interneta diena”, kuras ietvaros tika sniegtas konsultācijas par interneta drošības jautājumiem, organizētas 6 radošās darbnīcas „Pozitīva komunikācija interneta vidē”, 6 radošās darbnīcas „Es internetā - mana atbildība” un 3 radošās nodarbības „Tava identitāte internetā - psiholoģiskie aspekti un problēmas”; organizēts konkurss bērniem un pusaudžiem „Manas un Tavas brīvības robežas internetā”, noorganizēta konference „Sapratne, cieņa klasē, skolā un internetā” un konference bērniem kustības “Draudzīga skola” ietvaros par drošu internetu.
- Projektā „Dāņu bērnu grāmatas Dāņu bērnu grāmatas "Den Dagda Rikke var Rasmus" and "Den DagDa Frederik var Frida" un metodiskā materiāla "BørnehavermedPladstilPippiPrinserogPiratPrinsesser" tulkošana un izdošana, bērnodārza personāla un vecāku izglītošana par vienādu iespēju veicināšanu zēniem un meitenēm” īstenoti 10 semināri pirmsskolas izglītības speciālistiem dažādās Latvijas pilsētās, organizēta diskusija par darba samaksas atšķirībām starp sievietēm un vīriešiem, kurā piedalījās uzņēmumu pārstāvji, politiķi, karjeras konsultanti, arodbiedrību un darba devēju pārstāvji, nevalstiskās organizācijas.
- Projektā „FORCAVI (Formacionpara la Calidadde Vida)” organizēta Projekta darba grupas 2.starptautiskā sanāksme, kā arī Spānijas partnera AFANIAS speciālistu vadītie kursi iepazīstināšanai ar apmācības modeli „Dzīves kvalitāte”; izvērtēts Spānijas partnera AFANIAS izstrādātā apmācības modeļa ”Dzīves kvalitāte” kursu saturs un prezentācija, veiktas nepieciešamās korekcijas, atbilstoši Latvijas specifikai, sagatavoti kursu materiāli un prezentācija latviešu valodā; organizēta apmācības modeļa ”Dzīves kvalitāte” kursu pasniedzēja – sociālās atstumtības riska grupas pārstāvja atlases procedūra, nodrošināta pasniedzēja apmācīšana kursu pasniegšanai un iesaistīšana apmācību semināra sagatavošana.

- Projekta „Meklējot labāko Eiropas praksi jauniešu noziedzības novēršanai” ietvaros notikušas tikšanās ar pašvaldības speciālistiem un veikta riska un vajadzību novērtēšana projektā iesaistītajām ģimenēm; organizēti reģionālie semināri.
- Projekta „A Safety Compass: sign posting ways to escape trafficking” ietvaros notikušas projekta darba grupas sēdes un pieredzes apmaiņas pasākumi par Lielbritānijas tiesībsargājošo un nevalstisko organizāciju pieredzi un rīcības plānu gadījumos, kad tiek saņemta informācija par cilvēku tirdzniecību.
- Projekta „Dzimuma aspekta integrēšana klimata pārmaiņu politikā” ietvaros nozaru ministriju pārstāvji piedalījās pieredzes apmaiņas pasākumos Kopenhāgenā un Stokholmā ar mērķi iegūt pieredzi par dzimumu līdztiesību un vides politiku.

Apakšprogrammas **izdevumi** 2013.gadā bija **36.5** tūkst. latu apmērā, izlietojums ir 89.9 % no plānotā finansējuma apmēra.

Budžeta programma „96.00.00 Latvijas prezidentūras Eiropas Savienības Padomē nodrošināšana 2015.gadā”

Programmas mērķis ir nodrošināt Eiropas Savienības Padomes prezidentūras kvalitatīvu sagatavošanu un norisi Labklājības ministrijas kompetences jomā.

Programmas ietvaros notiek 1) Prezidentūras darba programmas sagatavošana, paredzot komandējumus saistībā ar Prezidentūras darba programmas sagatavošanu; organizējot tikšanās par Prezidentūras darba programmas sagatavošanu un norisi ar sadarbības partneriem (t.sk. Eiropas Komisiju, Eiropas Parlamentu, TRIO valstu pārstāvjiem); nodrošinot personālu un tehnisko nodrošinājumu; 2) Prezidentūras darba programmas izpilde.

Programmas izpildītājs – Labklājības ministrija.

Programmas izdevumi 2013.gadā ir 46.3 tūkst. latu jeb 55.2% no plānotā finansējuma apmēra.

Programmas ietvaros 2013.gadā tika:

- Nodrošināta līdzdalība 18 Sociālo jautājumu darba grupas sanāksmēs un Ministru padomes sanāksmēs;
- Nodrošināta līdzdalība 5 starptautiskos pasākumos;
- Piesaistīts papildus nozares padomnieks latvijas Pastāvīgajā Pārstāvniecībā ES.

2.2. BUDŽETA PROGRAMMU UN APAKŠPROGRAMMU IZPILDES ANALĪZE

Darbības virziens: Ienākuma zaudējuma un papildus izdevumu kompensēšana iedzīvotājiem sociālā riska iestāšanās gadījumā.

Darbības virziena uzdevums ir nodrošinot valsts sociālās apdrošināšanas sistēmas funkcionēšanu un attīstību, kā arī ienākumu aizvietošanu aizejot pensijā, darbnespējas laikā, invaliditātes, maternitātes, slimības un bezdarba gadījumā

Darbības virziena finansēšanas avots ir valsts sociālās apdrošināšanas speciālais budžets (budžeta programma „04.00.00 Sociālā apdrošināšana” un tās apakšprogrammas). Ņemot vērā sociālā taisnīguma principu, no valsts pamatbudžeta (budžeta programma „04.00.00 Valsts atbalsts sociālajai apdrošināšanai”) speciālajā sociālās apdrošināšanas budžetā transferta veidā

tiek veiktas iemaksas sociālajai apdrošināšanai pensijām un/vai pret bezdarbu par noteiktām personu grupām.

Budžeta programma 04.00.00."Sociālā apdrošināšana"

Programmas ietvaros tiek nodrošināts sociālās apdrošināšanas iemaksām atbilstošs ienākumu aizvietoējums sociālā riska iestāšanās gadījumā – iestājoties pensijas vecumam, iegūstot invaliditāti, zaudējot apgādnieku, slimības un bezdarba gadījumā, pirmsdzemdību un pēcdzemdību periodā, kopjot bērnu, ciešot darba negadījumā vai saslimstot ar arodslimību. Līdztekus tiek sniegts materiālais atbalsts bezdarbniekiem pārkvalificēšanās vai kvalifikācijas celšanas laikā, bezdarbnieku pārkvalifikācija un kvalifikācijas paaugstināšana, bezdarbnieku atgriešanos darba tirgū veicināšana. Programmas ietvaros tiek nodrošināta valsts pārvaldes funkciju sociālās apdrošināšanas pakalpojumu un valsts sociālo pabalstu administrēšanas jomā īstenošana.

Speciālā budžeta **ieņēmumi** 2013.gadā bija 1 431 089.5 tūkst. latu jeb 104.5% no plānotā, savukārt 2013.gada **izdevumi** bija 1 471 789.67 tūkst. latu jeb 99.7% no plānotā. 2013.gadā izdevumi pārsniedza ieņēmumus par 40.7 milj. latu (sk. 1.tabulu). Valsts sociālās apdrošināšanas speciālo budžetu naudas līdzekļu atlikums samazinājās no 227.8 milj. latu gada sākumā līdz 187.1 milj. latu gada beigās. Par Nodarbinātības speciālā budžeta brīviem līdzekļiem, kas 2011.gadā tika ieguldīti termiņnoguldījumā uz diviem gadiem un VSAA speciālā budžeta līdzekļiem, kas 2012. gadā tika ieguldīti termiņnoguldījumā uz vienu gadu, 2013.gadā papildus iegūti kopumā 3 464.7 tūkst. lati. 2013.gada ieņēmumi par kontu atlikumu izmantošanu bija 619.8 tūkst. lati. 2013.gadā tika turpināta valsts pensiju speciālajam budžetam nodoto kapitāla daļu pārdošana. Pārdošanas rezultātā 2013. gadā Valsts pensiju speciālajā budžetā ieskaitīti 41.2 tūkst. lati.

1.tabula

Valsts sociālās apdrošināšanas speciālais budžets 2012.-2013.gads

	2012.gada izpilde (tūkst. lati)	2013.gadā plānots (tūkst. lati)	2013.gada izpilde (tūkst. lati)
Ieņēmumi	1 352 674 575	1 369 109 096	1 431 089 492
Izdevumi	1 402 154 762	1 476 920 677	1 471 789 633
Bilance	- 49 480 187	- 107 811 581	- 40 700 140

Programmas mērķu sasniegšana tiek nodrošināta no četriem speciālajiem budžetiem: valsts pensiju speciālā budžeta, nodarbinātības speciālā budžeta, darba negadījumu speciālā budžeta un invaliditātes, maternitātes un slimības speciālā budžeta. Atsevišķā apakšprogrammā plānoti sociālās apdrošināšanas speciālā budžeta rīkotāja – Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra – izdevumi (skat. 2.tabulu).

2.tabula

Programmas (apakšprogrammas) kods, nosaukums, pasākums, projekts, funkcija	2013. gada 12 mēnešu plāns tūkst. Ls	2013. gada 12 mēnešu izpilde tūkst. Ls	2013. gada 12 mēnešu izpilde pret 2013.gada 12 mēnešu plānu %
04.00.00 Sociālā apdrošināšana	1 476 920.7	1 471 789.6	99.7
04.01.00 Valsts pensiju speciālais budžets	1 165 084.8	1 163 948.1	99.9
04.02.00 Nodarbinātības speciālais budžets	70 021.4	67 908.7	97.0

04.03.00 Darba negadījumu speciālais budžets	18 963.4	18 623.1	98.2
04.04.00 Invaliditātes, maternitātes un slimības speciālais budžets	288 599.6	278 657.6	96.6
04.05.00 Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras speciālais budžets	9 760.4	9 659.7	99.0

Budžeta apakšprogramma 04.01.00 Valsts pensiju speciālais budžets

Apakšprogrammas mērķis ir kompensēt ienākumu zaudējumu, aizejot pensijā vai zaudējot apgādnieku.

Apakšprogrammas īstenošanu nodrošina Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra, piešķirot un izmaksājot pensijas, piemaksas, atlīdzības un sociālos apdrošināšanas pabalstus: vecuma pensiju un piemaksas pie vecuma pensijas izmaksas, pensiju apgādnieka zaudējuma gadījumā, vienreizēju pabalstu pensijas saņēmēja nāves gadījumā pārdzīvojušajam laulātajam, apbedīšanas pabalstu pensionāra nāves gadījumā, izdienas pensiju, Augstākās Padomes deputātu pensiju, kaitējuma atlīdzību Černobiļas atomelektrostacijas avārijas seku likvidācijas dalībniekiem.

Valsts pensiju speciālā budžeta izdevumi 2013.gadā bija 1 163 948.1 tūkst. latu jeb 99,9 % no gada plāna.

No valsts pensiju speciālā budžeta 2013.gadā nodrošināja:

- vecuma pensijas izmaksātas vidēji mēnesī 473.3 tūkst. personām, izmaksas vidējais apmērs 196.43 lati mēnesī;
- pensijas apgādnieka zaudējuma gadījumā izmaksātas vidēji mēnesī 18.8 tūkst. personām, pensijas vidējais apmērs 98.81 lati mēnesī;
- izdienas pensiju saņēmēju skaits vidēji mēnesī bija 3.7 tūkst. personu, pensijas vidējais apmērs mēnesī 211.3 lati.
- pabalstu laulātā nāves gadījumā izmaksas vidēji mēnesī – 490, pabalsta izmaksas vidējais apmērs 333.65 latu mēnesī;
- apbedīšanas pabalsti pensionāra nāves gadījumā tika izmaksāti vidēji mēnesī 1.9 tūkst. personām, pabalsta izmaksas vidējais apmērs 298.21 lati, kas tiek noteikts indivīda divu mēnešu pensijas apmērā;
- Augstākās Padomes deputātu pensiju izmaksas vidēji mēnesī – 88, izmaksas pensijas vidējais apmērs 1257.86 latu mēnesī;
- kaitējuma atlīdzību Černobiļas atomelektrostacijas (ČAES) avārijas seku likvidācijas dalībniekiem izmaksas vidēji mēnesī – 46, atlīdzības izmaksas vidējais apmērs 80.98 latu mēnesī;
- pensiju saskaņā ar speciāliem lēmumiem izmaksas vidēji mēnesī –55, pensijas izmaksas vidējais apmērs mēnesī 28.40 lati atkarībā no indivīda apdrošināšanas iemaksu algas un apdrošināšanas stāža ilguma.

Budžeta apakšprogramma 04.02.00., Nodarbinātības speciālais budžets”

Apakšprogrammas mērķi ir kompensēt ienākumu zaudējumu bezdarba gadījumā, kā arī īstenot aktīvos darba tirgus politikas pasākumus, t.sk. aktīvos nodarbinātības pasākumus (materiāli atbalstīt bezdarbniekus pārkvalificēšanās vai kvalifikācijas paaugstināšanas laikā, nodrošināt bezdarbnieku pārkvalifikāciju un kvalifikācijas paaugstināšanu, veicināt bezdarbnieku atgriešanos darba tirgū) un preventīvos bezdarba samazināšanas pasākumus.

Apakšprogrammas īstenošanu nodrošina Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra un Nodarbinātības valsts aģentūra, piešķirot un izmaksājot bezdarbnieka un apbedīšanas pabalstus

bezdarbnieka nāves gadījumā, kā arī nodrošinot bezdarbniekiem un darba meklētājiem paredzētos aktīvos darba tirgus politikas pasākumus un preventīvo bezdarba samazināšanas pasākumu izpildi, tai skaitā: konkurētspējas paaugstināšanas pasākumus, neformālās izglītības programmas apguvi (t.sk. „Valsts valodas apguve”), pasākumus komercdarbības vai pašnodarbinātības uzsākšanai, pasākumus noteiktām personu grupām, pasākumu „Atbalsts jauniešu brīvprātīgajam darbam”, pasākumu „Komersantu nodarbināto personu reģionālās mobilitātes veicināšana”; bezdarbnieka stipendiju izmaksas (70,00 latu mēnesī) bezdarbniekiem profesionālās apmācības, pārkvalifikācijas un kvalifikācijas paaugstināšanas laikā un neformālās izglītības ieguves laikā.

Nodarbinātības speciālā budžeta **izdevumi** bija 67 908.7 tūkst. latu jeb 97.0 no plānotā finanšu apmēra.

No nodarbinātības speciālā budžeta 2013.gadā nodrošināja:

- bezdarbnieka pabalstu izmaksas vidēji mēnesī – 32.5 tūkst. personas, piešķirtā pabalsta mēneša vidējais apmērs bija 137.57 latu;
- apbedīšanas pabalstu bezdarbnieka nāves gadījumā izmaksu trīskārša sociālā nodrošinājuma pabalsta apmērā (135 latu) vidēji mēnesī 13 personām.

2013.gadā aktīvajos nodarbinātības pasākumos iesaistīto personu skaits (Nodarbinātības speciālais budžets):

- Atbalsts jauniešu brīvprātīgajam darbam – 1273;
- Pasākumi noteiktām personu grupām (izveidoto darba vietu skaits) – 791;
- Pasākumi komercdarbības vai pašnodarbinātības uzsākšanai – 348;
- Konkurētspējas paaugstināšanas pasākumi – 46 052;
- Neformālās izglītības ieguve – 5 769;
- Komersantu nodarbināto personu reģionālās mobilitātes veicināšana – 182.

Budžeta apakšprogramma 04.03.00 „Darba negadījumu speciālais budžets”

Apakšprogrammas mērķi ir kompensēt ienākumu zaudējumu un papildus izmaksas, ciešot nelaimes gadījumā darbā vai iegūstot arodslimību, kā arī paplašināt sabiedrības zināšanas un paaugstināt informētības līmeni par darba aizsardzības jautājumiem. No darba negadījuma speciālā budžeta tiek veiktas arī iemaksas valsts pensiju speciālajā budžetā un nodarbinātības speciālajā budžetā.

Apakšprogrammas izpildi nodrošina Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra, piešķirot un izmaksājot sociālos apdrošināšanas pabalstus noteiktām personu grupām.

Apakšprogrammas **izdevumi** bija 18 623.1 tūkst. latu jeb 98.2% no plānotā apmēra.

No darba negadījumu speciālā budžeta 2013.gadā nodrošinātas:

- slimības pabalstu izmaksas apdrošinātām personām, ja pārejošas darba nespējas cēlonis ir nelaimes gadījums darbā vai arodslimība - 222 personām vidēji mēnesī, pabalsta vidējais apmērs 575.5 latu;
- atlīdzību par darbspēju zaudējumu izmaksas vidēji mēnesī 6,9 tūkst. personām, atlīdzības apmērs 181.30 latu vidēji mēnesī;
- atlīdzību apgādnieka zaudējuma gadījumā izmaksas vidēji mēnesī 80 personām, atlīdzības apmērs 157.03 latu vidēji mēnesī;
- apbedīšanas pabalstu izmaksas divkāršas mēneša vidējās apdrošināšanas iemaksu algas apmērā vidēji mēnesī 1 personai 580.75 latu apmērā vidēji mēnesī;

- papildus izmaksas par ārstēšanu, aprūpi, medicīnisko un profesionālo rehabilitāciju, protezēšanu vidēji mēnesī 320 personām 142.32 latu apmērā vidēji mēnesī.

Atbilstoši likumam “Par obligāto sociālo apdrošināšanu pret nelaimes gadījumiem darbā un arodslimībām” (13.panta 6.daļa) ne vairāk kā 0,5% no gadskārtējā valsts budžeta likumā noteiktā Darba negadījumu speciālā budžeta līdzekļu kopējā apmēra tiek novirzīti preventīvo pasākumu finansēšanai, kurus atbilstoši Labklājības ministrijas ieteikumiem īsteno Rīgas Stradiņa universitātes aģentūra “Darba drošības un vides veselības institūts”.2013.gadā piešķirtā finansējuma 86 142 latu apmērā Rīgas Stradiņa universitātes aģentūra “Darba drošības un vides veselības institūts” īstenoja šādus preventīvos pasākumus, kas vērsti uz nelaimes gadījumu un arodslimību samazināšanu, informējot sabiedrību par darba aizsardzības jautājumiem: noorganizēti 28 informatīvie semināri un sagatavoti 6 informatīvie bukleti un brošūras, 27 plakāti, 2 prakses standarti nozarēm, 8 video sižeti/ videofilmas.

Budžeta apakšprogramma 04.04.00 „Invaliditātes, maternitātes un slimības speciālais budžets”

Apakšprogrammas mērķis ir nodrošināt ienākumu kompensāciju slimības, maternitātes, paternitātes, invaliditātes, apgādnieka zaudējuma gadījumā: veicot slimības pabalsta, invaliditātes pensijas, apbedīšanas pabalsta, maternitātes pabalsta, paternitātes pabalsta, vecāku pabalsta izmaksas, kā arī iemaksas valsts pensiju speciālajā budžetā un nodarbinātības speciālajā budžetā.

Apakšprogrammas īstenošanu nodrošina Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra, piešķirot un izmaksājot pensijas un sociālos apdrošināšanas pabalstus noteiktām personu grupām.

2013.gadā **izdevumi** bija 278 657.6 tūkst. lati jeb 96.6% no plānotā finansējuma apmēra.

No invaliditātes, maternitātes un slimības speciālā budžeta 2013. gadā nodrošinātas:

- invaliditātes pensiju izmaksas vidēji mēnesī 68.1 tūkst. personām, pensijas vidējais apmērs mēnesī 122.61 lati;
- maternitātes pabalstu izmaksas vidēji mēnesī 1.4 tūkst. personām, pabalsta vidējais apmērs mēnesī 1325.09 lati;
- paternitātes pabalstu izmaksas vidēji mēnesī 732 personām, pabalsta vidējais apmērs mēnesī 150.33 lati;
- slimības pabalstu vispārējā saslimšanas gadījumā izmaksas vidēji mēnesī 13.4 tūkst. personām, pabalsta vidējais apmērs mēnesī 352.65 lati;
- vecāku pabalstu izmaksas vidēji mēnesī 11.6 tūkst. personām, pabalsta vidējais apmērs mēnesī 307.56 lati.

Budžeta apakšprogramma 04.05.00 „Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras speciālais budžets”

Apakšprogrammas mērķis ir īstenot valsts sociālās apdrošināšanas pakalpojumu un valsts sociālo pabalstu politiku, sniedzot Latvijas un citu Eiropas Savienības valstu, kā arī to valstu, ar kurām Latvija ir noslēgusi starpvalstu līgumus, iedzīvotājiem kvalitatīvus pakalpojumus, racionāli un atklāti pārvaldot valsts budžeta līdzekļus.

Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras darbību finansē no speciālajiem budžetiem likumā „Par valsts sociālo apdrošināšanu” noteiktajā kārtībā.

Apakšprogrammas **izdevumi** 2013.gadā bija 9 659.7tūkst. latu jeb 99.0% no plānotā finansējuma apmēra.

2013.gadā Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra:

- izsniedza 1 161.5 tūkst. izziņas par pakalpojumiem un iemaksām pēc privātpersonu un valsts iestāžu pieprasījuma;
- vidēji mēnesī uzturēja un nodrošināja 1085 tūkst. sociālās apdrošināšanas un valsts sociālos pakalpojumus;
- nosūtīja klientiem 790 tūkst. paziņojumu un lēmumu;
- apstrādāja 50.4 tūkst. informācijas apmaiņas e-formas ar ES institūcijām;
- nodrošināja 335 tūkst. e-pakalpojumu saņemšanu;
- sniedza 28 tūkst. elektroniskas konsultācijas.

Budžeta programma 04.00.00 „Valsts atbalsts sociālajai apdrošināšanai”

Programmas mērķis ir nodrošināt valsts atbalstu noteiktam personu lokam atsevišķās dzīves situācijās.

Programmas izpildi nodrošina Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra, veicot valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas valsts pensiju apdrošināšanai un apdrošināšanai pret bezdarbu par personām, kuras aprūpē bērnu pirms adopcijas apstiprināšanas tiesā un atrodas ar bērna aprūpi saistītā atvaļinājumā; veicot iemaksas valsts pensiju apdrošināšanai, invaliditātes apdrošināšanai un apdrošināšanai pret bezdarbu no 100 latiem mēnesī par personām, kuras kopj bērnu vecumā līdz pusotram gadam un saņem bērna kopšanas pabalstu; veicot iemaksas valsts pensiju apdrošināšanai par personām, kuras saņem bērna invalīda kopšanas pabalstu; nodrošinot valsts budžeta dotāciju Augstākās padomes deputātu pensiju, politiski represēto pensiju un pensiju apgādnieka zaudējuma gadījumā izmaksai; nodrošinot vecāku pabalsta minimālā apmēra paaugstināšanu no 63 latiem uz 100 latiem mēnesī periodā no bērna dzimšanas līdz viena gada vecumam.

Programmas **izdevumi** 2013.gadā bija 18 006.0 tūkst. latu jeb 100% no plānotā finansējuma apmēra.

2013.gadā nodrošinātais valsts atbalsts:

- atbalsts apgādnieka zaudējuma gadījumā vidēji mēnesī 10 tūkst. personām;
- Augstākās Padomes deputātu pensijas vidēji mēnesī 89 personām;
- politiski represēto personu pensijas vidēji mēnesī 16,5 tūkst. personām;
- vecāku pabalsta minimālā apmērā saņēmējiem vidēji mēnesī 1 tūkst. personu;
- veiktas iemaksas par vidēji mēnesī 13,6 tūkst. personu, kuras kopj bērnu līdz pusotram gadam un saņem bērna kopšanas pabalstu;
- veiktas iemaksas par vidēji mēnesī 893 personām, kuras saņem bērna invalīda kopšanas pabalstu.

Darbības virziens: Finansiālais atbalsts noteiktām iedzīvotāju grupām

Darbības virziena galvenais uzdevums ir uzlabot materiālo stāvokli ģimenēm ar bērniem, invalīdiem, veciem ļaudīm, apgādniekus zaudējušiem bērniem, Černobiļas AES avārijas seku likvidācijas dalībniekiem. Darbības virziens tiek finansēts budžeta programmas 20.00.00 „Valsts sociālie pabalsti un izdienas pensijas” un tās divu apakšprogrammu ietvaros.

Budžeta programma 20.00.00 „Valsts sociālie pabalsti un izdienas pensijas”

Programmas mērķis ir sniegt finansiālu atbalstu noteiktām iedzīvotāju grupām un personām, kuru darbs saistīts ar profesionālo iemaņu zudumu, kas var rasties jau pirms vecuma pensijas piešķiršanai noteiktā vecuma sasniegšanas.

Programmas darbību nodrošina Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra, izmaksājot valsts sociālo pabalstu sistēmā ietilpstošos pabalstus un atlīdzības, kā arī izdienas pensijas.

2013.gadā valsts sociālo pabalstu un izdienas pensiju izmaksai un administrēšanai **izdevumi** bija 127 711.1 tūkst. latu jeb 99.8% no plānotā finansējuma apmēra.

Budžeta apakšprogramma 20.01.00 „Valsts sociālie pabalsti”

Apakšprogrammas mērķis ir sniegt finansiālu atbalstu sociāli mazāk aizsargātām personu grupām.

Valsts sociālie pabalsti papildina sociālās apdrošināšanas sistēmu un sniedz papildu materiālu atbalstu sociālā riska situācijās vai gadījumos, kad samazinās ienākumi:

- personām, kuras nav sociāli apdrošinātas, vai kuru veiktās iemaksas nav pietiekamas valsts sociālās apdrošināšanas pabalstu un pensiju saņemšanai;
- papildus izdevumu rašanās gadījumos, kuros sociālās apdrošināšanas sistēma neparedz aizsardzību - piemēram, ģimenes valsts pabalsts, bērna kopšanas un piedzimšanas pabalsti, valsts sociālā nodrošinājuma pabalsts, kas sniedz aizsardzību vecuma, invaliditātes vai apgādnieka zaudējuma gadījumā tām personām, kuras nav sociāli apdrošinātas, u.c.

2013.gadā finansējums nodrošināts šādiem:

- vienreiz izmaksājamiem valsts sociālajiem pabalstiem: bērna piedzimšanas pabalstam; atlīdzībai par adopciju; apbedīšanas pabalstam, ja miris valsts sociālā nodrošinājuma pabalsta saņēmējs;
- regulāri izmaksājamiem valsts sociālajiem pabalstiem: bērna kopšanas pabalstam; bērna invalīda kopšanas pabalstam; ģimenes valsts pabalstam; pabalstam invalīdam, kuram nepieciešama īpaša kopšana; piemaksai pie ģimenes valsts pabalsta par bērnu invalīdu; pabalstam aizbildnim par bērna uzturēšanu un atlīdzība par aizbildņa pienākumu pildīšanu; atlīdzībai par audžuģimenes pienākumu pildīšanu; atlīdzībai par adoptējamā bērna aprūpi; valsts sociālā nodrošinājuma pabalstam; pabalstam transporta izdevumu kompensēšanai invalīdiem, kuriem ir apgrūtināta pārvietošanās; valsts sociālajam pabalstam ČAES avārijas seku likvidēšanas dalībniekam vai viņa ģimenei; kaitējumu atlīdzībai ČAES avārijas rezultātā cietušajām personām; valsts speciālajam pabalstam Latvijas neatkarības atgūšanas procesā bojā gājušo personu bērniem, pabalstam ar celiakiju slimiem bērniem.

Apakšprogrammas **izdevumi** 2013.gadā bija 108 053.0 tūkst. latu jeb 99.8% no plānotā finansējuma apmēra.

2012.gadā vidēji mēnesī izmaksāti šādi sociālie pabalsti – 26.7 tūkst. bērna kopšanas pabalstu, 1.7 tūkst. bērna invalīda kopšanas pabalstu, 302.9 tūkst. ģimenes valsts pabalstu, 7.3 tūkst. piemaksas pie ģimenes valsts pabalsta par bērnu invalīdu, 1.6 tūkst. bērna piedzimšanas pabalstu, 17.4 tūkst. valsts sociālā nodrošinājuma pabalstu, 2.8 tūkst. pabalstu aizbildnim par bērna uzturēšanu, 3.7 tūkst. atlīdzības par aizbildņa pienākumu pildīšanu, 11.8 tūkst. invalīda kopšanas pabalstu, 3.6 tūkst. valsts sociālais pabalstu ČAES avārijas seku likvidēšanas dalībniekiem un to ģimenēm, 17.8 tūkst. pabalstu transporta izdevumu kompensēšanai invalīdiem, 1.5 tūkst. pabalstu ar celiakiju slimiem bērniem u.c.

Budžeta apakšprogramma 20.02.00 „Izdienas pensijas”

Apakšprogrammas mērķis ir sniegt finansiālu atbalstu personām, kuras valsts interesēs īpašos apstākļos pildījušas noteiktas funkcijas un kuru darbs saistīts ar profesionālo iemaņu zudumu, kas var rasties jau pirms vecuma pensijas piešķiršanai noteiktā vecuma sasniegšanas.

Apakšprogrammas ietvaros tiek nodrošinātas:

- 1) izdienas pensijas izmaksas: Iekšlietu ministrijas sistēmas iestāžu un Ieslodzījuma vietu pārvaldes darbiniekiem ar speciālajām dienesta pakāpēm, Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja amatpersonām, diplomātiem, tiesnešiem, prokuroriem, valsts un pašvaldību profesionālo orķestru, koru, koncertorganizāciju, teātru un cirka māksliniekiem;
- 2) speciālā piemaksa pie valsts vecuma pensijas personām, kuras dienējušas Latvijas policijā vai Latvijas Robežsargu brigādē un kuru dienestu pārtraukusi Latvijas iekļaušana PSRS sastāvā (speciālā piemaksa kā transfera pārskaitījums tiek pārskaitīta uz sociālās apdrošināšanas speciālo budžetu);
- 3) apbedīšanas pabalsta izmaksas personai, kura uzņēmusies apbedīšanu, ja miris izdienas pensijas saņēmējs, un pabalsta izdienas pensijas saņēmēja nāves gadījumā izmaksas pārdzīvojušajam laulātajam (pabalstu apmērs – divu mēnešu izdienas pensijas apmērā).

Apakšprogrammas izpildītājs ir Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra.

Apakšprogrammas **izdevumi** 2013.gadā bija 119 658.1 tūkst. latu jeb 99.9% no plānotā finansējuma apmēra. 2013.gadā vidēji mēnesī kopumā izmaksātas 6.6 tūkst izdienas pensiju, izdienas pensijas vidējais apmērs mēnesī 247.44 lati.

Darbības virziens: Pasākumi sociālo tiesību nodrošināšanai un īstenošanai

Darbības virziena galvenie uzdevumi ir:

- paaugstināt darbaspēka konkurētspēju un kvalitāti, mazināt bezdarbu;
- nodrošināt nodarbināto tiesību aizsardzību uz tiesisku, drošu un veselībai nekaitīgu darba vidi un mazināt nelegālo nodarbinātību;
- nodrošināt profesionāli sniegtus un kvalitatīvus sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību.

Darbības virziens tiek finansēts no šādām budžeta programmām:

- 05.00.00. „Valsts sociālie pakalpojumi”
- 07.00.00. „Nodarbinātības valsts aģentūras darbības nodrošināšana”
- 21.00.00. „Darba apstākļu uzlabošana”
- 22.00.00. „Bērnu aizsardzības tiesību nodrošināšana”
- 62.00.00. „Eiropas Reģionālās attīstības fonda projektu un pasākumu īstenošana”
- 63.00.00. „Eiropas Sociālā fonda projektu un pasākumu īstenošana”
- 64.00.00. „Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonda projektu un pasākumu īstenošana”
- 65.00.00. „Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonda projektu un pasākumu īstenošana”

Budžeta programma 05.00.00 „Valsts sociālie pakalpojumi”

Programmas mērķis ir uzlabot personu ar funkcionāliem traucējumiem iespējas atgriezties sabiedrībā (izglītības iestādē, darba tirgū), izmantojot sociālos pakalpojumus; nodrošināt dzīves kvalitātes nepazemināšanos personām, kuras nespēj sevi patstāvīgi aprūpēt; sniegt atbalstu

pašvaldībām garantētā minimālā ienākumu līmeņa pabalsta un dzīvokļa pabalsta nodrošināšanai iedzīvotājiem.

Programmas ieviešanu nodrošina Labklājības ministrija, 119 novadu un pilsētu pašvaldības, līgumorganizācijas, kurām pakalpojumu sniegšanas tiesības deleģētas ar valsts pārvaldes funkciju deleģējuma līgumu (Latvijas Neredzīgo biedrība, Latvijas Nedzirdīgo savienība, Latvijas Bērnu fonds, VSIA „Nacionālais rehabilitācijas centrs „Vaivari””), līgumorganizācijas (VSIA „Rīgas psihiatrijas un narkoloģijas centrs”, VSIA „Daugavpils psihoneiroloģiskā slimnīca”, VSIA „Slimnīca „Ģintermuiža”” un VSIA „Strenču psihoneiroloģiskā slimnīca”), kas sniedz ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumi personām ar smagiem garīga rakstura traucējumiem, līgumorganizācijas, kuras tiesības nodrošināt pakalpojumus ieguvušas publiskā iepirkuma procedūrā. Savukārt, ČAES avārijas seku likvidēšanas dalībnieku un ČAES avārijas rezultātā cietušu personu apliecības izgatavo VSIA „Paula Stradiņa Klīniskā universitātes slimnīca”.

2013.gadā programmas ietvaros nodrošināti ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumi institūcijā un dienas centros, sociālās un profesionālās rehabilitācijas pakalpojumi, tehniskie palīg līdzekļi, personu invaliditātes ekspertīzes, psihologa pakalpojumi, surdotulka pakalpojumi, profesionālās piemērotības noteikšana, vieglo automobiļu pielāgošana personu ar invaliditāti vajadzībām, asistenta pakalpojumi bērniem invalīdiem, I grupas invalīdiem ar pārvietošanās vai garīgās attīstības traucējumiem un II grupas invalīdiem ar garīgās attīstības traucējumiem nokļūšanai uz/no mācību iestādes, dienas centra, darba vietas, vietas, kur saņem pakalpojumus, atbalsts mājokļa pielāgošanai - kredīta procentu segšana personām ar invaliditāti, kuras ņēmušas kredītu mājokļa pielāgošanai, nepilngadīga patvēruma meklētāja, kurš ir bez vecāku pavadības, izmitināšana pašvaldības bērnu aprūpes iestādē, valsts sociālo pakalpojumu administrēšana, uzraudzība un kontrole, Sociālās integrācijas valsts aģentūras administrēšana un profesionālās un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu nodrošināšana.

Budžeta apakšprogramma 05.01.00 „Sociālās rehabilitācijas valsts programmas”

Apakšprogrammas mērķis ir sniegt sociālās rehabilitācijas un citus sociālos pakalpojumus sociāli mazāk aizsargātām personu grupām.

Apakšprogrammas ieviešanu nodrošina Labklājības ministrija; 119 novadu un pilsētu pašvaldības; līgumorganizācijas, kurām pakalpojumu sniegšanas tiesības deleģētas ar valsts pārvaldes funkciju deleģējuma līgumu (Latvijas Neredzīgo biedrība, Latvijas Nedzirdīgo savienība, Latvijas Bērnu fonds, VSIA „Nacionālais rehabilitācijas centrs „Vaivari””); līgumorganizācijas (VSIA „Rīgas psihiatrijas un narkoloģijas centrs”, VSIA „Daugavpils psihoneiroloģiskā slimnīca”, VSIA „Slimnīca „Ģintermuiža”” un VSIA „Strenču psihoneiroloģiskā slimnīca”), kas sniedz ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumus personām ar smagiem garīga rakstura traucējumiem, līgumorganizācijas, kuras tiesības nodrošināt pakalpojumus ieguvušas publiskā iepirkuma procedūrā, uz līguma pamata - VSIA „Paula Stradiņa Klīniskā universitātes slimnīca”.

Pārskata periodā apakšprogrammas ietvaros nodrošināti šādi pakalpojumi:

- sociālās rehabilitācijas pakalpojumus saņēma 973 nedzirdīgas un 518 neredzīgas personas, institūcijās rehabilitācijas pakalpojumus saņēma 1055 no prettiesiskām darbībām cietušie bērni, dzīvesvietā – 1071 no prettiesiskām darbībām cietušie bērni, 19 no psihoaktīvām vielām atkarīgie bērni, 10 pieaugušie un 34 cilvēku tirdzniecības upuri;
- personām ar ilgstošiem vai īslaicīgiem funkcionāliem traucējumiem iepirkti 12 226 tehniskie palīg līdzekļi, izsniegti 13 729 palīg līdzekļi, tai skaitā 4125 steidzamības kārtā, atkārtoti

izsniegti 329, saremontēti un tehniski apkopti 901 palīglīdzekļi. Uz pārskata perioda beigām ir pieprasīti 8828 tehniskie palīglīdzekļi;

- valsts finansējumu kredīta procentu atlīdzināšanai mājokļa pielāgošanai sakarā ar personas invaliditāti saņēma 2 personas;
- ilgstošās sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumus 14 līgumorganizācijās saņēma vidēji mēnesī 1 033 personas ar smagiem garīga rakstura traucējumiem;
- psihologa pakalpojumus saņēma 2 personas līdz 18 gadiem, kurai invaliditāte noteikta pirmreizēji un kura dzīvo ģimenē;
- surdotulku pakalpojumi profesionālās pamatizglītības, profesionālās izglītības un augstākās izglītības iegūšanai – 20.9 slodzes vienības un 76 personas;
- surdotulka pakalpojumu saskarsmes nodrošināšanai saņēmušās personas – 1008;
- asistenta pakalpojumu saņēmēji 458 bērni invalīdi, 1592 I.grupas invalīdi ar pārvietošanās grūtībām vai garīga rakstura traucējumiem, 1019 II.grupas invalīdi ar pārvietošanās grūtībām vai garīga rakstura traucējumiem.

Apakšprogrammas izdevumi 2013.gadā ir 8 786.9 tūkst.latu jeb 99.7% no plānotā finansējuma apmēra.

Budžeta apakšprogramma 05.03.00 „Aprūpe valsts sociālās aprūpes institūcijās”

Apakšprogrammas mērķis ir nodrošināt sociālo aprūpi institūcijās tām sabiedrības grupām, kurām ir objektīvas pašaprūpes problēmas - personām ar garīga rakstura traucējumiem, neredzīgām personām, bērniem bāreņiem un bez vecāku gādības palikušiem bērniem, bērniem ar fiziskās un garīgās attīstības traucējumiem.

Apakšprogrammas izpildi nodrošina 5 reģionālie sociālās aprūpes centri - valsts sociālās aprūpes centrs „Rīga”; valsts sociālās aprūpes centrs „Kurzeme”; valsts sociālās aprūpes centrs „Zemgale”; valsts sociālās aprūpes centrs „Vidzeme”; valsts sociālās aprūpes centrs „Latgale”.

Apakšprogrammas ietvaros tiek nodrošināti sekojoši pakalpojumi:

- institūcijās ilgstoša sociālā aprūpe un sociālā rehabilitācijapilngadīgām neredzīgām personām un personām ar smagiem garīga rakstura traucējumiem (personām ar 1. un 2. grupas invaliditāti); bērniem ar smagiem garīga rakstura traucējumiem vecumā no četriem līdz astoņpadsmit gadiem; bērniem bāreņiem un bez vecāku gādības palikušiem bērniem vecumā līdz diviem gadiem; bērniem ar garīgās un fiziskās attīstības traucējumiem vecumā līdz četriem gadiem.
- „Pusceļa mājas” pakalpojumi personām ar garīga rakstura traucējumiem.

Apakšprogrammas ietvaros nodrošināta ilgstoša sociālā aprūpe un rehabilitācija 4 460 valsts finansētām klientu vietām un 381 klientu vietām, kuru uzturēšanās izdevumi tiek segti no maksas pakalpojumiem. Apakšprogrammas ietvaros tika īstenotas aktivitātes izmēģinājumu projektā „Priekšlikumu klientu grupēšanai un nepieciešamā pakalpojuma apjoma noteikšanai”, kā arī veikti neatliekami kapitālie ieguldījumi un valsts sociālās aprūpes centru infrastruktūras uzlabošanas pasākumi.

Apakšprogrammas **izdevumi** 2013.gadā bija 24 344.2 tūkst. latu jeb 98.9% no plānotā finansējuma.

Budžeta apakšprogramma 05.37.00 „Sociālās integrācijas valsts aģentūras administrēšana un profesionālās un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu nodrošināšana”

Apakšprogrammas mērķis ir veicināt invalīdu un personu ar funkcionāliem traucējumiem sociālo integrāciju, nodrošinot sociālās un profesionālās rehabilitācijas pakalpojumus.

Apakšprogrammas izpildi nodrošina Sociālās integrācijas valsts aģentūra, nodrošinot sociālās un profesionālās rehabilitācijas pakalpojumus personām ar funkcionāliem traucējumiem darbspējīgā vecumā (no 15 līdz 62 gadu vecumam), sociālās rehabilitācijas pakalpojumus pēc darbspējas vecuma personām, kuras strādā, politiski represētām personām, Černobiļas atomelektrostacijas avārijas seku likvidēšanas dalībniekiem un avārijas rezultātā cietušajiem, sociālās rehabilitācijas pakalpojumus personām, to skaitā Nacionālo bruņoto spēku karavīriem, pielietojot ārstniecību.

Sociālās integrācijas valsts aģentūras struktūrvienībās – Jūrmalas profesionālajā vidusskolā un Koledžā personas var iegūt profesionālo pamatizglītību, profesionālo vidējo izglītību, arodizglītību un 1.līmeņa profesionālo augstāko izglītību, kā arī pārkvalificēties īslaicīgās programmās profesionālajai pilnveidei un tālākizglītībai. Sociālās integrācijas valsts aģentūras veic personu ar invaliditāti darbspējas vecumā informēšanu un konsultēšanu par aģentūras pakalpojumiem, potenciālajām darba vietām un sniedz sociālpsiholoģisko atbalstu 7 atbalsta punktos Latvijā, kā arī veic profesionālās piemērotības noteikšanu. Papildus aģentūra cilvēkiem ar invaliditāti veic transportlīdzekļu pielāgošanu un pārbūvi atbilstoši personu funkcionālo traucējumu veidam.

Apakšprogrammas **izdevumi** 2013.gadā bija 2 556.1 tūkst. latu jeb 92.0% no plānotā finansējuma apmēra.

Atbilstoši Finanšu ministrijas 2013.gada 21.oktobra rīkojumam Nr.450, lai nodrošinātu SIVA darbību, tika nodrošināta SIVA materiāli tehniskās bāzes pilnveidošana(24,2 tūkst. latu apmērā).

Apakšprogrammas ietvaros tika nodrošināti šādi pakalpojumi:

- sociālās un medicīniskās rehabilitācijas pakalpojumi 2038 personām, tai skaitā, 1428 personas ar funkcionāliem traucējumiem, 425 politiski represētas personas, 184 personas – ČAES seku likvidācijas dalībnieki un avārijas rezultātā cietušās personas, 1 persona ar prognozējamu invaliditāti);
- sociālās rehabilitācijas pakalpojumi 159 personām ar funkcionāliem traucējumiem pēc darbspējas vecuma, kuras strādā;
- profesionālās rehabilitācijas pakalpojumi 348personām ar prognozējamu invaliditāti un invaliditāti;
- profesionālā piemērotība pirms profesijas apgūšanas noteikta 416 personām ar invaliditāti;
- apzinātas, informētas un konsultētas 1787 personas ar invaliditāti darba spējas vecumā atbalsta punktos Latvijā;
- pielāgotas 24 vieglās automašīnas atbilstoši personu ar funkcionālajiem traucējumiem vajadzībām;
- sociālās rehabilitācijas pakalpojumi 206 Nacionālo bruņoto spēku karavīriem pēc atgriešanās no starptautiskajām operācijām;
- veikta apmācība 21 izglītības programmās, tai skaitā, 17 programmās Jūrmalas profesionālajā vidusskolā un 7 programmās Koledžā.

Budžeta apakšprogramma 05.62.00 „Invaliditātes ekspertīžu nodrošināšana”

Apakšprogrammas mērķis ir īstenot invaliditātes politiku, sniedzot kvalitatīvus pakalpojumus, lai mazinātu invaliditātes riska iestāšanās iespējas un invaliditātes radītās sekas.

Apakšprogrammas ieviešanu nodrošina Veselības un darbaspēju ekspertīzes ārstu valsts komisija, nodrošinot personu prognozējamās invaliditātes, balstoties uz personas funkcionēšanas spēju un to ierobežojuma izvērtēšanas kritērijiem, un invaliditātes ekspertīzi.

Apakšprogrammas ietvaros tiek izvērtēti personas funkcionālo izmeklējumu un analīžu rezultāti u.c. dokumenti; noteikta personas fizisko vai garīgo spēju ierobežojuma pakāpe; noteikts personas darbaspēju zaudējums (procentos) un invaliditātes vai darbaspēju zaudējuma cēloņi; izvērtēti invaliditātes riska vai invaliditātes seku mazināšanai nepieciešamie pasākumi; apstiprināts personas individuālais rehabilitācijas plāns; izsniegti invaliditāti apliecinoši dokumenti (invaliditātes apliecību); sniegtas konsultācijas personas invaliditātes un darbaspēju zaudējuma noteikšanas jautājumos.

Apakšprogrammas **izdevumi** 2013.gadā bija 1 138.1 tūkst. latu jeb 99.9% no plānotā finansējuma apmēra.

2013.gadā apakšprogrammas ietvaros:

- veiktas 58 252 pirmreizējas un atkārtotas invaliditātes ekspertīzes, no tām - 2841 bērnam līdz 18 gadu vecumam, 55 411 personai no 18 gadu vecuma;
- pirmreizēji invaliditāte noteikta 17 600 personām;
- prognozējamā invaliditāte noteikta 125 personām;
- invaliditātes ekspertīzes jautājumos sniegtas konsultācijas 1 343 personām;
- sagatavota un izvērtēta 845 E-veidlapas saskaņā ar Regulu (EK) Nr.883/2004 par sociālā nodrošinājuma sistēmu koordinēšanu;
- sakarā ar līgumiem par sadarbību sociālās drošības jomā (Latvijas Republika - Krievijas Federācija un Latvijas Republika - Baltkrievijas Republika) sagatavoti un iesniegti VSAA209 veidlapas „Medicīniskās pārbaudes detalizētie dati”;
- izsniegtas 56 477 invaliditātes apliecības;
- sniegti 1030 atzinumi par bērna invalīda statusa noteikšanu.

Budžeta apakšprogramma 05.65.00 „Sociālās drošības tīkla stratēģijas pasākumu īstenošana”

Apakšprogrammas mērķis ir finansiāli atbalstīt pašvaldības, piešķirot valsts budžeta līdzfinansējumu pašvaldībām garantētā minimālā ienākumu līmeņa pabalsta (turpmāk – GMI pabalsts) un dzīvokļa pabalsta nodrošināšanai iedzīvotājiem.

Tā kā Sociālās drošības tīkla pasākumu īstenošana noslēdzās 2012.gada decembrī, tad 2013.gada janvārī apakšprogrammas ietvaros tika nodrošināta valsts budžeta līdzfinansējuma piešķiršana 9 pilsētu un 110 novadu pašvaldībām garantētā minimālā ienākumu līmeņa pabalsta un dzīvokļa pabalsta izmaksām par 2012.gada decembri. Izdevumi šajā programmā bija 512.5 tūkst.latu jeb 100% no plānotā finansējuma apmēra.

Budžeta programma 07.00.00 „Darba tirgus attīstība”

Budžeta apakšprogramma 07.01.00 „Nodarbinātības valsts aģentūras darbības nodrošināšana”

Apakšprogrammas mērķis ir īstenot bezdarba mazināšanas un bezdarbnieku un darba meklētāju atbalsta politiku, nodrošinot savlaicīgus un augstas kvalitātes pakalpojumus.

Apakšprogrammu īsteno Nodarbinātības valsts aģentūra. Apakšprogrammas ietvaros NVA organizē un īsteno Bezdarbnieku un darba meklētāju atbalsta likumā noteiktos aktīvos nodarbinātības pasākumus un preventīvos bezdarba samazināšanas pasākumus, reģistrē un uzskaita bezdarbniekus un darba meklētājus, veic darba tirgus īstermiņa prognozēšanu, organizē

NVA un darba devēju sadarbību un savstarpēju informācijas apmaiņu, organizē bezdarbnieku, darba meklētāju un darba devēju dialogu, informē sabiedrību par situāciju bezdarba jomā, nodrošina tai deleģēto funkciju izpildi no Eiropas Sociālā fonda finansējamo pasākumu īstenošanā, licencē un uzrauga komersantus, kuri sniedz darbiekārtošanas pakalpojumus u.c.

Apakšprogrammas **izdevumi** 2013.gadā bija 4 347.2 tūkst. latu jeb 100% no plānotā finansējuma apmēra.

Atbilstoši Finanšu ministrijas 2013.gada 21.oktobra rīkojumam Nr.450, lai nodrošinātu NVA darbību, tika veikts kosmētiskais remonts NVA filiālē Jēzusbaznīcas ielā klientu uzgaidāmajā telpā, koridoros un darba telpās 36.0 tūkst. latu apmērā.

Nodarbinātības valsts aģentūras klientu apmeklējumu skaits vidēji mēnesī –121 571, Apkalpotie klienti vidēji mēnesī uz vienu klientu apkalpošanā nodarbināto – 210. Bezdarbnieku un darba meklētāju īpatsvars (%), kas sešu mēnešu laikā pēc bezdarbnieka vai darba meklētāja statusa iegūšanas iesaistīti aktīvajos darba tirgus politikas pasākumos vai iekārtojušies darbā – 55.8 %

Budžeta programma 21.00.00 „Darba apstākļu uzlabošana”

Budžeta apakšprogramma 21.01.00 „Darba tiesisko attiecību un darba apstākļu kontrole un uzraudzība”

Apakšprogrammas mērķis ir īstenot darba tiesisko attiecību, tajā skaitā, neregistrētās nodarbinātības mazināšanas, un darba aizsardzības politiku, nodrošinot šo jomu regulējošo normatīvo aktu ievērošanas uzraudzību un kontroli.

Apakšprogrammas ietvaros tiek nodrošināta Valsts darba inspekcijas darbība, kas uzrauga un kontrolē darba tiesisko attiecību un darba aizsardzības normatīvo aktu ievērošanu, kontrolē darba devēju un darbinieku savstarpēji noslēgtos darba līgumos un darba koplīgumos noteikto pienākumu izpildi; veic pasākumus, lai sekmētu domstarpību novēršanu starp darba devēju un darbiniekiem un, ja nepieciešams, pieaicina darbinieku pārstāvjus; normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā veic nelaiemes gadījumu darbā izmeklēšanu un vienotu reģistrāciju; normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā piedalās arodsaslimšanas gadījumu izmeklēšanā; kontrolē darba vietās esošo darba aprīkojumu, kā arī personāla individuālo un kolektīvo aizsardzības līdzekļu, veselībai kaitīgo un bīstamo vielu izmantošanu; sniedz darba devējiem un darbiniekiem bezmaksas konsultācijas par darba tiesisko attiecību un darba aizsardzības normatīvo aktu prasībām; nodrošina Eiropas Darba drošības un veselības aģentūras nacionālā kontaktpunkta darbību.

Apakšprogrammas **izdevumi** 2013.gadā bija 1 795.7 tūkst. latu jeb 100% no plānotā finansējuma apmēra.

Pārskata gadā veiktās aktivitātes:

- veikti 10806 uzņēmumu apsekojumi, lai uzraudzītu un kontrolētu darba tiesisko attiecību un darba aizsardzības normatīvo aktu prasību ievērošanu, no tiem 3915 uzņēmumos, kuru saimnieciskajā darbībā ir paaugstināts neregistrētās nodarbinātības risks;
- veiktas 6 tematiskās pārbaudes, kurās apsekoti 963 uzņēmumi.
- īstenota sabiedrības informēšanas kampaņa par drošiem darba apstākļiem. Kampaņas ietvaros izglītotas 404 personas;
- organizēti 20 sabiedrības izglītošanas semināri par aktuāliem darba aizsardzības un darba tiesību jautājumiem. Semināros piedalījās 587 personas;
- nodrošināta Eiropas Darba drošības un veselības aģentūras nacionālā kontaktpunkta darbību.

Budžeta programma 22.00.00 „Valsts programma bērnu un ģimenes stāvokļa uzlabošanai”

Programmas mērķis ir sniegt atbalstu ģimenēm un bērniem, attīstot drošu, tiesisku un vajadzībām atbilstošu vidi, nodrošinot bērna tiesību ievērošana valstī, sekmējot bērna un ģimenes stāvokļa uzlabošanu. Programmas izpildi nodrošina Labklājības ministrija un Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcija.

Apakšprogrammas ietvaros tiek nodrošināta Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcijas darbība, bērnu uzticības tālruņa darbība, valsts programmas bērnu un ģimenes stāvokļa uzlabošanai 2013.gadampasākumu īstenošana. Valsts programmu īsteno Labklājības ministrija un Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcija, atsevišķām aktivitātēm piesaistot konkursa kārtībā izvēlētas līgumorganizācijas.

Programmas **izdevumi** 2013.gadā bija 599.4 tūkst. latu jeb 99.8% no plānotā finansējuma apmēra.

Budžeta apakšprogramma 22.01.00 „Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcija un bērnu uzticības tālrunis”

Apakšprogrammas mērķis ir īstenot bērnu tiesību un bāriņtiesu darbības politiku, nodrošinot šo jomu regulējošo normatīvo aktu ievērošanas uzraudzību un kontroli.

Apakšprogrammas izpildi nodrošina Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcija (turpmāk – VBTAI), kura uzrauga un kontrolē Bērnu Tiesību aizsardzības likuma un citu bērnu tiesību aizsardzību regulējošo normatīvo aktu ievērošanu, sniedz metodisko atbalstu bērnu tiesību aizsardzības uzlabošanai, veic bāriņtiesu darba uzraudzību un metodisko vadību bērna vai citas rīcībnespējīgas personas tiesību un mantisko interešu aizsardzībā, audžuģimeņu koordināciju un atbalsta sniegšanu, izglītības un bērnu ārpusģimenes aprūpes iestādēs izglīto bērnus par bērnu tiesībām un pienākumiem, bērnu drošību un pozitīvu saskarsmi, nodrošina uzticības tālruņa darbību, sniedz konsultācijas un psiholoģisko atbalstu bērniem krīzes situācijās.

Pārskata periodā apakšprogrammas **izdevumi** bija 439.6 tūkst. latu jeb 100% no plānotā finansējuma apmēra.

2013.gadā tika veiktas šādas aktivitātes:

- veica 79 pārbaudes bērnu ārpusģimenes aprūpes iestādēs un 239 pārbaudes citās iestādēs, kur uzturas bērni;
- pārbaudīja 1067 bērnu personu lietas ārpusģimenes aprūpes iestādēs (internātskolās un bērnu namos);
- sniedza 2705 individuālas konsultācijas bērnu tiesību aizsardzības speciālistiem, fiziskām un juridiskām personām bērnu tiesību aizsardzības jautājumos;
- izgatavotas 3732 apliecības bāreņiem un bez vecāku gādības palikušiem bērniem;
- apkalpoti 91250 bērnu un pusaudžu uzticības tālruņa zvani;
- sniegtas 11 297 konsultācijas bērniem krīzes situācijās ar uzticības tālruņa starpniecību;
- pārbaudīja 1950 personas lietu bāriņtiesās (76 bāriņtiesā jeb 51% no bāriņtiesu kopskaita);
- sniedza 2970 konsultācijas fiziskām un juridiskām personām bāriņtiesu darbības jautājumos.

Budžeta apakšprogramma 22.02.00 „Valsts programma bērnu un ģimenes stāvokļa uzlabošanai”

Apakšprogrammas mērķis ir sekmēt bērnu un ģimenes stāvokļa uzlabošanu, īstenojot mērķtiecīgus uz bērnu tiesību aizsardzību un nodrošināšanu vērstus pasākumus, kā arī veicināt vardarbības ģimenē mazināšanu, īstenojot izglītojošus pasākumus.

Apakšprogrammas izpildi nodrošina Labklājības ministrija un Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcija, īstenojot Valsts programmu bērnu un ģimenes stāvokļa uzlabošanai 2013.gadam.

Apakšprogrammas **izdevumi** 2013.gadā bija 159.7 tūkst. latu jeb 99.1% no plānotā finansējuma apmēra.

2013.gadā Valsts programmas bērnu un ģimenes stāvokļa uzlabošanai ietvaros tika īstenotas šādas aktivitātes:

- noslēgts līgums ar Smiltenes novada domi par „Jauniešu mājas” izveidi Smiltenes novada Bērnu un ģimenes atbalsta centrā. 04.12.2013. „Jauniešu māja” tika atklāta, nodrošinot iespēju sešiem jauniešiem apgūt zināšanas pastāvīgas dzīves uzsākšanai;
- sniegta psiholoģiskā palīdzības audžuģimenēm adoptētāju un aizbildņu ģimenēm un viesģimenēm ģimenēm ar bērniem un bez vecāku gādības palikušiem bērniem, kuras nonākušas krīzes situācijā - 2477 konsultācijas, 15 atbalsta grupas vidēji mēnesī ar 1463 dalībniekiem gadā;
- apmācīti 79 jauni audžuvecāki un zināšanas pilnveides programmu apguvuši 281 audžuvecāks, noorganizēti 4 reģionālie audžuģimeņu salidojumi ar kopējo dalībnieku skaitu – 761 dalībnieks; 80 stundu programmā apmācīti 17 potenciālie adoptētāji;
- Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcijas krīzes komandas palīdzība sniegta 15 gadījumos, veikti 13 izbraukumi un 2 gadījumos konsultācijas sniegtas inspekcijā uz vietas, t.sk., 1 telefona konsultācija, 1 klātienes konsultācija un 3 konsultācijas speciālistiem, sniegts atbalsts 311 bērniem, 21 speciālistam, 73 pedagogiem un 8 ģimenes locekļiem;
- Apmācīti 602 valsts un pašvaldības speciālisti par bērnu tiesību aizsardzības jautājumiem, apmācīti 53 pašvaldību speciālisti par krīzes gadījumu vadību;
- rīkots Bērnu un pusaudžu uzticības tālrūņa 116111 trīs akciju cikls: „Vardarbība nav mazs noslēpums! Runā par TO!”, „Uzticības tālrunis vecākiem, audžuvecākiem un aizbildņiem” un „Uzticības tālrunis pedagogiem”;
- apmācīti 250 valsts un pašvaldību speciālisti darbā ar bērniem ar atkarības problēmām un uzvedības traucējumiem;
- sabiedrības informēšanas kampaņas ietvaros portālā „Draugiem.lv” īstenoja aptauja par jauniešu (18 – 25 gadi) attieksmi pret laulību, sociālās reklāmas par audžuģimeņu kustības popularizēšanu pārraide, izgatavots reklāmas baneris un izvietots portālā „Mammām un tētiem.lv”, lai popularizētu LM veikto aptauju par ģimenei draudzīgām atpūtas vietām; sagatavotas reklāmas par adopcijas jautājumiem.

Budžeta programma 62.00.00 Eiropas Reģionālās attīstības fonda projektu un pasākumu īstenošana

Budžeta apakšprogramma 62.06.00 „Eiropas Reģionālās attīstības fonda īstenotie projekti labklājības nozarē (2007-2013)”

Apakšprogrammas mērķis ir, piesaistot ERAF līdzekļus, izstrādāt un ieviest informācijas sistēmas un e- pakalpojumus, kas vērsti uz iedzīvotājiem un pakalpojumu sniedzējiem un ļaus uzlabot saņemamo labklājības nozares publisko pakalpojumu pieejamību un kvalitāti, un uzlabot infrastruktūru kvalitatīvākai labklājības nozares pakalpojumu sniegšanai.

Programmas **izdevumi** 2013.gadā bija 1 403.6 tūkst. latu, kas ir apgūti 88.5% apmērā no plānotā finansējuma apmēra. Līdzekļu neapguve galvenokārt saistīta ar publiskā iepirkuma procedūru īstenošanu (līgumsummas mazākas kā sākotnēji plānotais finansējums, publiskā iepirkuma noslēgšana bez rezultātiem, līgumu laušana nekvalitatīvi veiktu darbu dēļ u.tml.).

Apakšprogrammas izpildi nodrošina Labklājības ministrija, Veselības un darbaspēju ekspertīzes ārstu valsts komisija, VSAC „Rīga” un Valsts darba inspekcija.

Apakšprogrammas ietvaros īstenotie projekti:

- Projektu „VDI informatīvās sistēmas pilnveidošana un e-pakalpojumu ieviešana” ievieš Valsts darba inspekcija. Pārskata periodā apgūti 70.4 tūkst. latu. Projekta ietvaros 2013.gadā veikti visi IT sistēmas izstrādes nodevumi un projekta īstenošana noslēdzās;
- Projektā „Labklājības nozares informācijas sistēmu pielāgošana eiro ieviešanai” izdevumu izpilde 2013.gadā ir 361,0 tūkst. latu jeb 87,8 % no plānotā finansējuma apmēra. Projekta ietvaros tika noslēgts līgums par programmatūras izstrādes pakalpojumiem Sociālās apdrošināšanas informācijas kompleksai pārejai no latiem uz eiro, noslēgts līgums par programmatūras testēšanas pakalpojumiem SAIS kompleksai pārejai no latiem uz eiro, noslēgts līgums par Valsts sociālās politikas monitoringa informācijas sistēmas (SPOLIS) pielāgošanu eiro valūtai. Veikta SPOLIS pielāgošana eiro valūtai, noslēgts līgums par Labklājības ministrijas Finanšu vadības un budžeta pārskatu sistēmas (FIBU) Tāmju moduļa pielāgošanu darbam ar eiro valūtu un veikta FIBU Tāmju moduļa pielāgošana darbam ar eiro valūtu;
- Projektā „Sociālās politikas monitoringa sistēmas pilnveide – SPP vienotās informācijas sistēmas izstrāde, ieviešana un e-pakalpojumu attīstīšana”, ko ievieš Labklājības ministrija, pārskata periodā līdzekļi netika apgūti, jo iepirkums divas reizes noslēdzās bez rezultātiem un finansējums tika pārplānots uz 2014.gadu;
- Projekta „Vienotās Labklājības informācijas sistēmas (LabIS), nozares centralizēto funkciju informācijas sistēmu un centralizētas IKT infrastruktūras attīstība”, ko ievieš Labklājības ministrija, mērķis ir ieviest jaunus elektroniskos pakalpojumus, t.sk. e-iesniegumu un e-lēmumu grupas, kuru īstenošanai un darbības nodrošināšanai jāveic būtiskus pārveidojumus labklājības nozares iestāžu informācijas sistēmās un IT infrastruktūrā, tās pakāpeniski integrējot efektīvi uzturamā nozares informācijas apstrādes vidē – vienotā Labklājības informācijas sistēmā (LabIS). 2013.gadā apgūti 972.2 tūkst.latu jeb 92.6% no plānotā finansējuma apmēra;
- Projektu „Valsts sociālās aprūpes centra „Rīga” sociālās aprūpes un rehabilitācijas pakalpojumu attīstība” īsteno VSAC „Rīga”. Pārskata periodā aktivitātes netika veiktas, jo par nekvalitatīvi veiktiem darbiem tika laužti līgumi un finansējums pārcelts uz 2014.gadu.

Budžeta programma 63.00.00.„Eiropas Sociālā fonda projektu un pasākumu īstenošana”

Programmas mērķis ir sniegt un uzlabot labklājības nozares pakalpojumus (aktīvos darba tirgus politikas pasākumus, sociālo un profesionālo rehabilitāciju, sociālo aprūpi, invaliditātes ekspertīzi, u.c.), piesaistot ESF līdzekļus, un veikt atmaksu valsts pamatbudžetā par ESF projektu īstenošanu.

Budžeta apakšprogramma 63.02.00 „Atmaksas valsts pamatbudžetā par Eiropas Sociālā fonda finansējumu (2007-2013)”

Apakšprogrammas mērķis ir veikt atmaksu valsts pamatbudžetā par Eiropas Sociālā fonda finansējumu (2007-2013). Apakšprogrammas izpildi nodrošina Nodarbinātības valsts aģentūra.

2013.gadā veikta atmaksa valsts budžetā 28 769.1 tūkst. latu jeb 89.8% no plānotā finansējuma apmēra.

Budžeta apakšprogramma 63.06.00 „Eiropas Sociālā fonda īstenotie projekti labklājības nozarē (2007.-2013.)”

Apakšprogrammas mērķis ir sniegt un uzlabot labklājības nozares pakalpojumus (aktīvos darba tirgus politikas pasākumus, sociālo un profesionālo rehabilitāciju, sociālo aprūpi, invaliditātes ekspertīzi, u.c.), piesaistot ESF līdzekļus.

Apakšprogrammā tiek plānots finansējums Eiropas Sociālā fonda projektu īstenošanai (2007-2013). Apakšprogrammas izpildi nodrošina Labklājības ministrija, Nodarbinātības valsts aģentūra, Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība, Latvijas Nedzirdīgo savienība, Sociālās integrācijas valsts aģentūra, Veselības un darbaspēju ekspertīzes ārstu valsts komisija, Valsts sociālās aprūpes centrs (VSAC) „Latgale”.

Apakšprogrammas izdevumi bija 29 409.5 tūkst. latu, kas ir apgūti 98.4% apjomā. 2013.gadā apakšprogrammas ietvaros īstenotie Eiropas Sociālā fonda projekti:

- Projektā „Bezdarbnieku un darba meklētāju apmācība Latvijā – 2. kārtā”, ko īsteno Nodarbinātības valsts aģentūra, pārskata periodā apgūti 11 867.9 tūkst. latu. 2013.gadā projekta ietvaros 20338 bezdarbnieki iesaistīti apmācībās un neformālās izglītības pasākumos (t.sk. 8550 personas iesaistītas profesionālā apmācībās, pārkvalifikācijas un kvalifikācijas paaugstināšanas programmās, 11672 personas iesaistītas neformālās izglītības programmās, 116 praktiskajā apmācībā);
- Projektu „Bezdarbnieku un darba meklētāju apmācība Latvijā – 3.kārta” ievieš Nodarbinātības valsts aģentūra. Pārskata periodā apgūti 187.6 tūkst. latu. No 2012.gada daļību pasākumā turpināja 66 bezdarbnieki (pārejošās saistības), 2013.gada 12 mēnešos tika iesaistīti 99 bezdarbnieki);
- Nodarbinātības valsts aģentūras īstenotajā projektā „Nodarbinātības valsts aģentūras kapacitātes pilnveide” pārskata periodā apgūti 305.8 tūkst. latu. Projekta ietvaros 2013.gadā apmācīti 768 NVA darbinieki (notika 2566 aktivitātes, jo katrs darbinieks var piedalīties dažās mācībās dažādās tēmās, programmās un jomās) un 156 VDI darbinieki (494 aktivitāte), īstenoti 31 semināri darba devējiem un pašvaldībām sadarbības stiprināšanai;
- Projektu „Pasākumi noteiktām personu grupām” ievieš Nodarbinātības valsts aģentūra. Pārskata periodā apgūti 1 387.9 tūkst. latu. Projekta ietvaros izveidotas 649 subsidētās darbavietas un tajās nodarbināti 782 bezdarbnieki (vidēji gadā);
- Projektā „Kompleksi atbalsta pasākumi”, ko īsteno Nodarbinātības valsts aģentūra, pārskata periodā apgūti 1 798.1 tūkst. latu. Aktivitātē „Darbavieta jaunietim” no jauna iesaistītas 152 personas, aktivitātē „Atbalsta pasākums bezdarbniekiem ar atkarības problēmām” no jauna iesaistītas 143 personas, aktivitātē „Pabalsts asistenta izmantošanu personām ar I grupas redzes invaliditāti” no jauna iesaistītas 383 personas, īstenotas speciālistu individuālās un/vai grupu konsultācijas – psihologa 1 670 un psihoterapeita – 2304, aktivitātē „Darbnīcas jauniešiem” iesaistītas 272 personas;
- Nodarbinātības valsts aģentūras īstenotajā projektā „Algotie pagaidu sabiedriskie darbi pašvaldībās” apgūti 9 599.5 tūkst. latu. Pasākumā 2013.gadā iesaistīti 32 099 bezdarbnieki;
- Projektā „Mūžizglītības pasākumi nodarbinātām personām”, ko īsteno Nodarbinātības valsts aģentūra, apgūti 1 248.0 tūkst. latu. 2013.gadā pasākumā no jauna iesaistītas 3806 bezdarba riskam pakļautās personas un 1322 pārejošās personas no 2012.gada;
- Nodarbinātības valsts aģentūras īstenotajā projektā „Nodarbinātības valsts aģentūras darba tirgus prognozēšanas un uzraudzības sistēmas attīstība” apgūti 201.3 tūkst. latu. Projekta

ietvaros 2013.gadā apstiprināts NVA nodarbinātības pasākumu novērtējums, Pētījums par darba tirgus elastību, Individuālā darba ar klientiem (bezdarbniekiem un darba meklētājiem) novērtējums, veiktas darba tirgus īstermiņa prognozes un darba devēju aptaujas u.c.;

- Latvijas Darba devēju konfederācijas īstenotajā projektā “Darba attiecību un darba drošības normatīvo aktu praktiska piemērošana nozarēs un uzņēmumos” 2013.gadā sniegtas 1602 konsultācijas darba devējiem par darba tiesību un darba aizsardzības jautājumiem, noorganizēta sabiedrības informēšanas kampaņa, lai uzlabotu darba devēju, darba ņēmēju un sabiedrības kopumā izpratni un attieksmi pret normatīvo aktu ievērošanu darba aizsardzības jomā, veikts pētījums par darba apstākļiem un riskiem Latvijā, organizētas 38 darba devēju apmācības;
- Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības īstenotajā projektā „Darba attiecību un darba drošības normatīvo aktu piemērošana nozarēs un uzņēmumos” pārskata periodā sniegtas 2015 konsultācijas par darba tiesisko attiecību un darba aizsardzības normatīvo aktu praktiskas piemērošanas jautājumiem, organizēti vairāki sabiedrības informēšanas un izglītošanas pasākumi;
- Latvijas Nedzirdīgo savienības projektā „Klusuma pasaule” pārskata periodā īstenoti 671 motivācijas pasākumi personām ar dzirdes traucējumiem reintegrācijai komūnā un dzirdīgo sabiedrībā, izplatīti 5850 informatīvā izdevuma „Kopsolī” eksemplāri/ e-formātā sagatavotie numuri, nodrošināta operatīvā individuālā informācija - apmeklējumi, uzziņas, konsultācijas – 1405;
- Apakšaktivitātes „Sociālās rehabilitācijas un institūcijām alternatīvu sociālās aprūpes pakalpojumu attīstība reģionos” otrās kārtas ietvaros pārskata periodā apgūti 316.4 tūkst. latu. 2013.gadā 38 projektu īstenoto aktivitāšu ietvaros pilnveidotos sociālās rehabilitācijas pakalpojumus saņēmušas 1587 personas (personas ar funkcionāliem traucējumiem un viņu ģimenes locekļi, bezpajumtnieki un citas sociālās atstumtības riskam pakļautās iedzīvotāju grupas);
- Apakšaktivitāte "Sociālās rehabilitācijas un institūcijām alternatīvu sociālās aprūpes pakalpojumu attīstība reģionos" otrās kārtas otrās apakškārtas izdevumu izpilde 2013.gadā ir 1 767,8 tūkst. latu. 57 projektu īstenoto aktivitāšu ietvaros pilnveidotos sociālās rehabilitācijas pakalpojumus saņēmušas 5 329 personas (personas ar funkcionāliem traucējumiem un viņu ģimenes locekļi, bezpajumtnieki un citas sociālās atstumtības riskam pakļautās iedzīvotāju grupas). Pārskata periodā lauzti divi līgumi ar finansējuma saņēmējiem;
- Sociālās integrācijas valsts aģentūras īstenotā projektā „Profesionālās izglītības atbalsta sistēmas izveide sociālās atstumtības riskam pakļautajiem jauniešiem” pārskata periodā apgūti 70.5 tūkst. latu. Projekta ietvaros 2013.gadā iegādāti 596 mācību līdzekļi, veikta 6 izglītības programmu sadalīšana moduļos, 24 SIVA rehabilitācijas speciālisti apguvuši Rīgas Stradiņa universitātes profesionālās pilnveides kursu 3 programmās un Paula Stradiņa Klīniskajā universitātes slimnīcā tālākizglītības kursu, 15 SIVA atbalsta personāla speciālisti apguvuši LNB kursu „Pedagogu un atbalsta personāla apmācība darbam ar neredzīgiem un vājredzīgiem”, izstrādātas un licencētas 2 jaunas izglītības programmas cilvēkiem ar garīgas attīstības traucējumiem, kuriem noteikta invaliditāte. Pārskata periodā projekta īstenošana noslēdzās;
- Projektā „Sākotnējās profesionālās izglītības pievilcības veicināšana”, ko īsteno Sociālās integrācijas valsts aģentūra, 2013.gadā apgūti 16.4 tūkst. latu. Projektā pārskata periodā mērķstipendiju saņēmuši 104 audzēkņi, vidēji mēnesī 56 Jūrmalas profesionālās vidusskolas izglītojamie;
- Sociālās integrācijas valsts aģentūras īstenotajā projektā „Dienas nodarbinātības centrs – specializētā darbnīca” 2013.gadā apgūti 5.9 tūkst. latu. Projekta ietvaros pārskata periodā 12 projekta dalībnieki pabeiguši apmācību specializētajā darbnīcā. Pārskata periodā projekta īstenošana noslēdzās;

- VSAC „Latgale” īstenotajā projektā „Alternatīvu sociālās rehabilitācijas pakalpojumu programmu izstrāde un pilnveidošana - fizisko, intelektuālo, sociālo komunikāciju un pamatprasmju attīstīšana personām ar funkcionāliem traucējumiem VSAC „Latgale” filiālē „Kalkūni”” 2013.gadā apgūti 54.9 tūkst. latu. Pārskata periodā projekta ietvaros sensorās istabas iekārtošanai iegādāti neieciešamie materiāli tehniskie līdzekļi un aprīkojums, kā arī materiāli telpas iekārtošanai un nodarbību organizēšanai, dažādi mūzikas instrumenti, rotaļlietas, Sajūtu dārzam uzstādītas nojumes, stādu kastes, izveidota krāsu siena, izveidots sajūtu celiņš, pasūtīti vēja zvani; sniegti sociālās rehabilitācijas pakalpojumi 40 klientiem (24 klienti no filiāles „Kalkūni” un 16 klienti no Daugavpils novada);
- VDEĀK īstenotajā projektā „Darbspēju vērtēšanas sistēmas pilnveidošana” 2013.gadā apgūti 168.8 tūkst. latu. Projekta ietvaros pārskata periodā izstrādāta metodika jaunās invaliditātes noteikšanas sistēmas izmaksu novērtēšanai un optimizēšanai, kas ietver jaunās sistēmas izmaksu izvērtējumu un rekomendācijas sistēmas izmaksu optimizēšanai, lai nodrošinātu efektīvu valsts budžeta līdzekļu izmantošanu sistēmas ieviešanas un uzturēšanas procesā gan īstermiņā, gan ilgtermiņā; nodrošināta rokasgrāmatas personas veselības, funkcionālo spēju un vispārējo darbspēju novērtēšanai pilnveidošana; izstrādāti normatīvo aktu projekti, lai nodrošinātu pilnveidotās invaliditātes noteikšanas sistēmas ieviešanas uzsākšanu; nodrošināta speciālistu apmācība jaunās invaliditātes noteikšanas sistēmas un rehabilitācijas jautājumos 15 semināros visā Latvijas teritorijā;
- Labklājības ministrijas īstenotajā projektā „Sociālā rehabilitācijas pakalpojumu attīstība personām ar redzes traucējumiem Latvijā” 2013.gadā apgūti 412.5 tūkst. latu. Pārskata periodā noslēgts 61 jauns līgums par sociālās rehabilitācijas pakalpojumu sniegšanu ar mērķa grupu, pilnveidotos sociālās rehabilitācijas pakalpojumus saņēmušas 1100 personas ar redzes traucējumiem, suņu – pavadoņu pakalpojuma saņēma 3 personas ar redzes traucējumiem, 198 personas sešu mēnešu laikā pēc dalības projektā ir iesaistījušās izglītības apgūvē, profesionālajā rehabilitācijā vai nodarbinātībā, konsultatīvo atbalstu saņēmuši 13 koordinatori, kas piedalījušies 7 grupas supervīzijas sesijās. Pārskata periodā noslēdzās projekta īstenošana.

Budžeta programma 64.00.00 Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonda (ELGF) projektu un pasākumu īstenošana,

Budžeta apakšprogramma 64.06.00 Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonda (ELGF) projektu un pasākumu īstenošana labklājības nozarē (2007-2013)

Budžeta programma 65.00.00 Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) projektu un pasākumu īstenošana

Budžeta apakšprogramma 65.06.00 Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonda (ELGF) projektu un pasākumu īstenošana labklājības nozarē (2007-2013)

Apakšprogrammu ietvaros VSAC „Latgale” par Lauku atbalsta dienesta saņemto vienoto platības maksājumu veicis apmaksu par augu aizsardzības līdzekļiem, minerālmēsliem un dārzenų sēklām attiecīgi 2.2 un 0.4 tūkst. latu apmērā.

2.3.LABKLĀJĪBAS MINISTRIJAS VEIKTIE PĒTĪJUMI

2013.gadā labklājības nozarē ir veikti vairāki pētījumi, tai skaitā piesaistot ES struktūrfondu finansējumu, kā arī esošā finansējuma ietvaros virkne attīstības pasākumu. Pētījumu rezultāti tiek izmantoti nozares politikas attīstības plānošanā, esošo pakalpojumu uzlabošanai, gan jaunu pakalpojumu izstrādei, lai pielāgotos mainīgajiem sociāli ekonomiskajiem apstākļiem valstī, kā arī, lai uzlabotu Labklājības ministrijas un tās padotības

iestāžu sadarbību ar klientiem. Informācija par Labklājības ministrijas padotības iestāžu pētījumiem plašāk ir pieejama attiecīgo iestāžu interneta vietnēs. Šajā pārskatā tiek sniegta informācija par ministrijas pasūtītajiem un veiktajiem politikas pētījumiem.

2013.gadā noslēdzās ESF līdzfinansētais pētījums, ko īstenoja sadarbībā ar Pasaules banku - "Latvija: kurš ir bezdarbnieks, ekonomiski neaktīvais vai trūcīgais?". Balstoties uz pētījuma rezultātiem, ir sagatavoti priekšlikumi sociālās drošības sistēmas pilnveidošanai, kas tika apstiprināti MK 2013.gada decembrī, kā arī tiek izstrādātas pamatnostādnes nodarbinātības un iekļaujošas izaugsmes veicināšanai 2014.-2020.gadam. Līgums par pētījuma veikšanu parakstīts 2012.gada 25.maijā. Tas veikts saskaņā Papildu saprašanās memorandā starp Eiropas Komisiju un Latviju noteikto saistībā ar 2012.gadā sagatavojamo sociālās palīdzības sistēmas reformu un aktīvās darba tirgus politikas pasākumu pilnveidošanu. Zinātniskā pētījuma izmaksas ir 200 tūkstoši latu, ko apmaksā NVA īstenotajam Eiropas Sociālā fonda projektam piešķirtā finansējuma ietvaros. Pētījuma īstenošanu 30 tūkstošu ASV dolāru apjomā līdzfinansē arī Pasaules Banka. Pētījuma rezultāti pieejami šādā interneta vietnē: <http://www.lm.gov.lv/text/2562>

Nemot vērā nepieciešamību analizēt ģimeņu ienākumus, īpašu uzmanību pievēršot nepilno ģimeņu ienākumiem, kā arī nepieciešamību plānot mērķētus pasākumus bērnu nabadzības mazināšanai atbilstoši Eiropas Padomes izteikto specifisko rekomendāciju ietvaros, Labklājības ministrija 2013.gadā nodrošināja viena pētījuma un viena izvērtējuma veikšanu: „Apgādnieka zaudējuma (AZG) pensija – mirušo apgādnieku un apgādājamo, kuriem piešķirtas AZG pensijas, profili un piešķirto AZG pensiju dinamika”; „Trūcīgo mājsaimniecību ar bērniem raksturojums”.

Pētījuma „Apgādnieka zaudējuma (AZG) pensija – mirušo apgādnieku un apgādājamo, kuriem piešķirtas AZG pensijas, profili un piešķirto AZG pensiju dinamika” rezultātus paredzēts izmantot politikas analīzei par pensijas apmēra apgādnieka zaudējuma gadījumā ietekmējošiem faktoriem. Pētījuma finansējums ir 2600 LVL (100% valsts budžets). Pētījuma veicējs – E.Eihmanis.

Sākotnējā izvērtējuma „Trūcīgo mājsaimniecību ar bērniem raksturojums” rezultātus plānots izmantot, lai iegūtu sākotnēju kvalitatīvu informāciju par trūcīgas mājsaimniecības ar bērniem raksturojumu, par iespējamām šo ģimeņu kopīgām iezīmēm, kas varētu ietekmēt šo ģimeņu atrašanos trūcīgas mājsaimniecības ar bērniem statusā, un gūtu pārlicību, ka bērniem, kuri dzīvo trūcīgā ģimenē, ir iespēja apmeklēt vispārējās izglītības iestādi un iegūt atbilstošu izglītību, reizē arī saņemot pietiekamu ģimenes un speciālistu atbalstu. Šie izvērtējuma rezultāti tiks izmantoti, plānojot minimālā ienākuma sliekšni un vērtējot tā diferencēšanas iespējas starp dažādiem mājsaimniecību veidiem. Pētījuma finansējums ir 3427,93 LVL (100% valsts budžets). Pētījuma veicējs - SIA „GfK Custom Research Baltic”. Pētījuma rezultāti pieejami šādā interneta vietnē: http://www.lm.gov.lv/upload/petijumi/izvertejums_trucigas.pdf

Pārskata periodā noslēdzās pētījums par horizontālās politikas „Vienlīdzīgas iespējas” ieviešanas efektivitāti 2007. – 2013.gada plānošanas periodā, kura mērķis ir novērtēt ES fondu plānošanas dokumentos noteiktās horizontālās prioritātes „Vienlīdzīgas iespējas” īstenošanas efektivitāti 2007.-2013.gada plānošanas periodā. Pētījuma rezultāti tiks izmantoti jaunā plānošanas perioda horizontālās prioritātes ieviešanas un uzraudzības pilnveidošanai. Pētījuma finansējums ir 12 000 LVL (ESF - 100%). Pētījuma veicējs - SIA „CORPORATE CONSULTING”. Pētījuma rezultāti pieejami šādā interneta vietnē: http://www.lm.gov.lv/upload/petijumi/121213_gala_zin.pdf

3. Labklājības ministrijas vadības un darbības uzlabošanas sistēmas efektīvas darbības nodrošināšanai

2013.gadā ir uzsākts darbs pie Labklājības ministrijas stratēģijas izstrādes 2014.-2016.gadam, ar mērķi uzlabot iestādes funkciju īstenošanas un uzdevumu izpildes kvalitāti, kas ļaus apkopotā veidā gūt pārlicību par iestādes plānoto procesu izpildes norisi un darbības mērķu/rezultatīvo rādītāju sasniegšanas pakāpi.

Lai pārskata periodā novērtētu Labklājības ministrijas un tās padotības iestāžu darbības efektivitāti, sekmētu iestādes mērķu sasniegšanu un tās padotībā esošo iestāžu funkciju izpildi, ministrijas *iekšējais audits* pārskata periodā veiksmīgi īstenoja 11 iekšējos auditus un 1 ieteikumu izpildes pēcpārbaudi:

- *vadības un atbalsta funkciju* sistēmās atbilstoši noteiktajai auditu veikšanas stratēģijai¹ tika veikti 4 horizontālie auditi Labklājības ministrijā un tās padotībā esošajās iestādēs - risku un kvalitātes vadības, juridiskā atbalsta, kā arī informācijas tehnoloģiju vadības auditi ministrijā un tās padotībā esošajās iestādēs;
- *iestādes pamatdarbības funkciju* sistēmās, pielietojot auditu īstenošanas vertikālo pieeju tika veikti 3 auditi - audits „*Bezdarba samazināšanas izstrāde un uzraudzība*” – divās iestādēs, tai skaitā, astoņās Nodarbinātības valsts aģentūras filiālēs, audits „*Adopcijas pasākumu nodrošināšana*” – divās iestādēs un audits „*Valsts sociālo aprūpes centru klientiem piekritīgā īpašuma uzskaitē un finanšu resursu izlietojums*” – 6 iestādēs, tai skaitā, septiņās valsts sociālās aprūpes centru filiālēs;
- vienlaikus, lai novērtētu piešķirto valsts budžeta līdzekļu izlietojuma likumību, tika veiktas 3 pārbaudes Labklājības ministrijas līgumorganizācijās, kas nodrošina valsts budžeta finansētu sociālo pakalpojumu sniegšanu;
- noslēgta 1 Eiropas Savienības finansēto programmu un projektu īstenošanas pārbaude;
- papildus, lai gūtu pārlicību par Valsts kontroles likumības revīzijas „*Valsts budžeta līdzekļu izlietojuma likumība un efektivitāte, nodrošinot invalīdu un personu ar funkcionālajiem traucējumiem sociālo un profesionālo rehabilitāciju*” ietvaros sniegto ieteikumu izpildi un ieviešanas gaitu Labklājības ministrijā un Sociālās integrācijas valsts aģentūrā, tika veikta 1 ieteikumu izpildes pēcpārbaude.

Labklājības ministrijas iekšējā audita struktūrvienība savos audita ziņojumos ir sniegusi viedokli iestādes vadībai par izveidotās iekšējās kontroles sistēmas esamību, pietiekamību un efektivitāti, tās atbilstību mērķu sasniegšanai, iestādes struktūrvienību un padotības iestāžu vai līgumorganizāciju darbības atbilstību normatīvajiem aktiem, noteiktajām funkcijām un apstiprinātajiem rīcības plāniem, kopējās pārvaldības procesa pilnveidošanu, valsts budžeta līdzekļu izlietojumu, informējot par riskiem un kontroli atbilstošajās jomās. Kopumā vērtējot iekšējā audita rezultātus, secināts, ka vairākos gadījumos pastāv vairāki un būtiski kontroļu trūkumi.

Lielākajā daļā auditēto sistēmu konstatēta nepieciešamība pilnveidot iekšējo kontroli. Būtiski pilnveides pasākumi tiks nodrošināti:

- *bezdarba samazināšanas politikas* jomā - pilnveidojams uzraudzības process par atsevišķu aktīvās nodarbinātības/bezdarba samazināšanas pasākumu īstenošanu no Nodarbinātības valsts aģentūras kā finansējuma saņēmēja puses, kā arī turpināms darbs rezultatīvo rādītāju plānošanā un kontrolē;
- *valsts sociālo aprūpes centru klientu īpašuma un klientu tiesību aizsardzības* jomā - pilnveidojami pasākumi, lai mazinātas iespējas veikt krāpnieciskas darbības saistībā ar klientu īpašumu, kā arī jēdziena „*pilnā valsts apgādība*” interpretācijas iespēju samazināšana un klientu apbedīšanas funkcijas piekritības definēšana;

¹ Ministru kabineta 09.07.2013. noteikumi Nr.385 „Iekšējā audita veikšanas un novērtēšanas kārtība” 11.punkts

- *informācijas tehnoloģiju vadības* jomā – pilnveidojama informācijas tehnoloģiju jomas attīstības stratēģiskā plānošana un koordinēšana labklājības nozarē, lai veiksmīgi vadītu un novērstu nopietnus riskus valsts informāciju sistēmu uzturēšanā, kā arī veicami iekšējās kontroles pilnveides pasākumi fizisko personu datu aizsardzības jomā Labklājības ministrijā un tās padotības iestādēs;
- *sociālās un profesionālās rehabilitācijas pakalpojumu* jomā – veicami pasākumi attiecībā uz sniegto pakalpojumu uzskaites, tai skaitā, gūto ieņēmumu par pakalpojumiem, ticamības nodrošināšanu;
- pārskatāms iedibinātais Labklājības ministrijas īstenoto projektu vadības sistēmas uzraudzības modelis;
- 2013.gadā veikto auditu ietvaros ir iekļauts vērtējums par interešu konflikta mazināšanai izveidotās iekšējās kontroles sistēmas darbību iestādēs atbilstoši 2013.gadā noteiktajām kopējām valsts pārvaldes auditējamām prioritātēm 2013.gadā saskaņā ar Ministru kabineta 07.12.2013. rīkojumu Nr.573 „Par kopējām valsts pārvaldes auditējamām prioritātēm 2013. gadā”. Izvērtējot interešu konflikta iespējamību, tika konstatēts, ka atsevišķās labklājības nozares iestādēs ir pilnveidojami interešu konflikta riska mazināšanas pasākumi.

Pārskata periodā **ārējā novērtējuma** ietvaros vērtējums par Labklājības ministrijas un tās padotības iestāžu darbības efektivitāti un likumību tika sniegts arī no ārējo novērtētāju puses - Valsts kontroles un Eiropas Savienības struktūrfondu Revīzijas iestādes puses. **Valsts kontrole** pārskata gadā labklājības nozarē veikusi finanšu revīziju par Labklājības ministrijas 2013.gada pārskata sagatavošanas pareizību. Revīzija tika veikta Labklājības ministrijā un tās padotības iestādēs – Nodarbinātības valsts aģentūrā, Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūrā un Sociālās integrācijas valsts aģentūrā. Kopumā Valsts kontrole ir sniegusi **atzinumu bez iebildēm**, apliecinot revīzijā gūto pārliecību, ka gada pārskats visos būtiskajos aspektos sniedz skaidru un patiesu priekšstatu par Labklājības ministrijas finansiālo stāvokli, tā izmaiņām un Labklājības ministrijas darbības rezultātiem pārskata gadā, un ir sagatavots atbilstoši spēkā esošo normatīvo aktu prasībām. Vienlaikus no Valsts kontroles puses ir vērsta uzmanība uz atsevišķu apstākļu avansa maksājumu veikšanā, kas norāda uz riska faktoriem attiecībā uz drošas finanšu vadības pamatprincipiem un normatīvo aktu prasību ievērošanu valsts budžeta apropriācijas izmantošanā tikai gadskārtējā valsts budžeta likumā noteiktajām prasībām. Revīzijas ietvaros sniegto ieteikumu ieviešanas rezultātā tiks pilnveidotas ministrijas un tās padotības iestāžu iekšējās kontroles sistēmas, nodrošinot valsts budžeta līdzekļu plānošanu saistību segšanai, izdevumu klasifikāciju atbilstoši to ekonomiskajai būtībai, trešo personu vārdā iekasēto summu uzskaiti, kā arī valsts budžeta līdzekļu tiesisku, lietderīgu un efektīvu izmantošanu, tai skaitā, Latvijas prezidentūras Eiropas Savienības Padomē nodrošināšanai 2015.gadā atbilstoši labas pārvaldības principiem. Vienlaikus **Valsts kontrole** pārskata periodā veica likumības revīziju par ministrijas un tās padotības iestāžu valdījumā nodoto valsts nekustamo īpašumu pārvaldīšanas efektivitāti un likumību. Revīzija veikta Labklājības ministrijā un valsts sabiedrībā ar ierobežotu atbildību „Šampētera nams” **par laiku no 01.01.2010. līdz 31.12.2012.** Revīzijas rezultātā konstatēti pārkāpumi attiecībā uz Labklājības ministrijas, tās padotības iestāžu, kā arī valsts sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Šampētera nams” darbību, nodrošinot valstij un tās kapitālsabiedrībai piederošo nekustamo īpašumu pārvaldību, kas būtu profesionāla, efektīva un tiesību aktiem atbilstoša. Revīzijas ietvaros sniegti ieteikumi attiecībā uz Labklājības ministrijas valdījumā esošo valsts nekustamo īpašumu efektīvu pārvaldīšanu, tai skaitā, valsts sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Šampētera nams” sniegtajiem pakalpojumiem, kā arī valsts sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Šampētera nams” grāmatvedības organizāciju atbilstoši normatīvo aktu prasībām.

Pārskata gadā **Revīzijas iestāde** ir veikusi 5 auditus Labklājības ministrijā kā Eiropas Savienības struktūrfondu atbildīgajā iestādē par iekšējās kontroles sistēmas darbību, kuru ietvaros pārskata gadā Labklājības ministrijā un Nodarbinātības valsts aģentūrā būtiski iekšējās kontroles trūkumi attiecībā uz Eiropas Savienības struktūrfondu vadības un kontroles sistēmu

nav konstatēti, kā rezultātā Labklājības ministrijai kā atbildīgajai iestādei ir sniegts viens ieteikums pastāvīgai izpildei par horizontālās prioritātes „Vienlīdzīgās iespējas” kritērija izvērtēšanu projektu iesniegumu vērtēšanas procesā nākamajā plānošanas periodā (2014.-2020.gadā). Izteiktais ieteikums nav vērtējams kā augstas prioritātes ieteikums. Vienlaikus ir sniegti vairāki ieteikumi Labklājības ministrijai kā par horizontālās prioritātes „Vienlīdzīgās iespējas” koordināciju atbildīgajai iestādei. Revīzijas iestādes ziņojumos norādīts, ka kopumā Labklājības ministrijas kā atbildīgās iestādes kompetencē esošo funkciju izpilde tiek vērtēta pozitīvi.

Sistemātiskas iekšējās kontroles sistēmas pilnveidošanas nolūkos Labklājības ministrijas iekšējā audita struktūrvienība nodrošina regulāru iekšējo auditu un Valsts kontroles revīziju ietvaros sniegto ieteikumu izpildes uzraudzību Labklājības ministrijā un padotības iestādēs, kā rezultātā iekšējā audita ieteikumu ieviešanas rādītājs (ieviesto ieteikumu īpatsvars pret kopējiem ieteikumiem, kuriem pārskata periodā ir izpildes termiņš) 2013.gadā ir sastādījis 82%, savukārt Valsts kontroles revīziju ietvaros sniegto ieteikumu ieviešana sastāda 69%. Vienlaikus iekšējā audita struktūrvienība īsteno regulāru un aktīvu sadarbību ar Valsts kontroli, nodrošinot informācijas apmaiņu par ieteikumu ieviešanas gaitu un nozares aktualitātēm un pārrunājot identificētos riskus gan ministrijas, gan to padotībā esošo iestāžu līmenī. Kā rezultātā 2013.gadā Valsts kontrole izmantoja Labklājības ministrijas iekšējā audita struktūrvienības darbu kā daļu pārliecības par Valsts kontroles revīzijās sniegto ieteikumu ieviešanu.

4. Personāls

4.1. PAMATINFORMĀCIJA

Labklājības ministrijā 2013.gadā vidējais amata vietu skaits bija 169.5, bet faktiskais vidējais nodarbināto skaits – 163, no tiem 129 valsts civildienesta ierēdņi un 34 darbinieki. Ministrijā vidēji tika nodarbināti 23 vīrieši un 140 sievietes, tajā skaitā:

- vecumā no 20–29 gadiem 22 sievietes un 3 vīrieši;
- vecumā no 30–39 gadiem 56 sievietes un 11 vīrieši;
- vecumā no 40–49 gadiem 36 sievietes un 4 vīrieši;
- vecumā no 50–59 gadiem 20 sievietes un 5 vīrieši;
- vecumā virs 60 gadiem 6 sievietes.

98% darbiniekiem ir akadēmiskā vai otrā līmeņa augstākā profesionālā izglītība, tajā skaitā 49% darbiniekam ir maģistra grāds.

68% darbinieku Labklājības ministrijā strādā vairāk nekā trīs gadus, 25% - no viena līdz trīs gadiem, bet 11% mazāk nekā vienu gadu.

Labklājības ministrijas personāla mainības līmenis 2013.gadā bija 18%. Darbinieku mainība galvenokārt saistīta ar to, ka darba tiesiskās attiecības un civildienesta attiecības izbeigtas sakarā ar termiņa izbeigšanos. Kā arī daļa darbinieku izbeiguši darba tiesiskās vai civildienesta attiecības pēc paša vēlēšanās.

2014.gadā notika darba izpildes novērtēšana par 2013.gadu, kuras rezultāti tiek izmatoti, veicot uzlabojumus ikdienas darba kvalitātē, papildinot amatu aprakstus, nosakot mācību vajadzības un plānojot karjeras izaugsmi:

- 57% no novērtētajiem saņēmuši vērtējumu „Labi”, kas nozīmē, ka darba izpilde pilnībā atbilst prasībām visā novērtēšanas periodā,
- 38% saņēmuši vērtējumu „Ļoti labi”, kas nozīmē, ka darba izpilde pārsniedz prasības atsevišķos novērtēšanas perioda posmos vai atsevišķos darba izpildes kritērija aspektos,
- 3% saņēmuši vērtējumu „Jāpilnveido”, kas nozīmē, ka darba izpilde neatbilst daļai prasību visā novērtēšanas periodā,
- 2% - vērtējumu „Teicami”, kas nozīmē, ka darba izpilde pārsniedz prasības visā novērtēšanas periodā.

4.2. PERSONĀLA IZGLĪTOŠANA UN KVALIFIKĀCIJAS PAAUGSTINĀŠANA

Labklājības ministrijas darbinieki katru gadu paaugstina savu kvalifikāciju, papildinot zināšanas augstākajās mācību iestādēs, Valsts administrācijas skolā, Valsts kancelejā, kā arī ministrijas un ES organizētajos semināros u.c. mācību programmās.

Ministrijas personāla apmācību vajadzības tiek noteiktas individuāli, ņemot vērā darbinieku esošo izglītību, jau apgūtās zināšanas un veicamā amata pienākumu izpildei papildus nepieciešamās zināšanas. Katru gadu tiek sastādīts ministrijas darbinieku apmācību plāns, ņemot vērā darbinieku mācību vajadzības.

Kvalifikācijas celšanas nolūkos ministrijas darbinieki piedalījušies dažādos mācībuursos (481 apmeklējumi), no kuriem visapmeklētākie kursi bija: Administratīvo līgumu slēgšanas tiesiskie aspekti; Fizisko personu aizsardzība. IT sistēmas drošība; Par ikdienas darba organizēšanu padotajiem; Par sociālo uzņēmējdarbību; Par sociālo pakalpojumu sniegšanu; Publisko iepirkumu veikšanu ministrijā; Kāpēc un kā komunicēt; Administratīvās tiesas un administratīvā procesa problēmas Latvijā; IT palīdzība vadītājiem.

5. Komunikācija ar sabiedrību

5.1. PASĀKUMI, KAS VEIKTI SABIEDRĪBAS INFORMĒŠANAI UN IZGLĪTOŠANAI

Līdztekus regulārai sabiedrības informēšanai par nozares politikas un nozares institūciju aktualitātēm būtiskākās Labklājības ministrijas komunikācijas aktivitātes balstījās uz ministrijas un valdības izvirzītajām darba prioritātēm 2013.gadam – ienākumu nevienlīdzības mazināšana un atbalsta palielināšana un pakalpojumu pilnveidošana noteiktām sociālās atstumtības un nabadzības riskam pakļautām iedzīvotāju grupām (tai skaitā, pensionāriem, personām ar invaliditāti, bezdarbniekiem), atbalsts ģimenēm ar bērniem.

Viena no Labklājības ministrijas komunikācijas prioritātēm 2013.gadā bija pensiju indeksācija, kas pērn notika pirms *Likumā par valsts pensijām* noteiktā laika. Informācija skaidrota gan nacionālajos, gan reģionālajos plašsaziņas līdzekļos līdztekus lēmumu pieņemšanas procesam.

2013.gadā ministrijas uzmanības lokā bija uz iekļaujošu izaugsmi vērsta nodarbinātības politika. Skaidrojot to, rīkotas dažādas komunikācijas aktivitātes, tostarp, organizēti preses brīfingi par izmaiņām bezdarbniekiem un darba meklētājiem piedāvātajos aktīvās darba tirgus politikas pasākumos, reģionālās mobilitātes veicināšanas pilotprojektu, kā arī plānoto pilotprojektu bezdarbnieku apmācībai, gatavotas atbildes uz žurnālistu jautājumiem, organizētas intervijas ar ministrijas speciālistiem, gatavotas publikācijas laikrakstiem. Par aktualitātēm nodarbinātībā, tostarp reģionālās mobilitātes pasākumu „Darbs Latvijā” izveidoti 5 video sižeti. Tos noskatījušies vairāk kā 1000 cilvēku. Tāpat organizētas komunikācijas aktivitātes saistībā ar Pasaules Bankas pētījuma „Latvija: kurš ir bezdarbnieks- ekonomiski neaktīvais vai trūcīgais” rezultātiem – rīkota preses konference, organizētas intervijas ar ministrijas speciālistiem, gatavotas preses relīzes, atbildes uz jautājumiem un informatīvie materiāli žurnālistiem.

Pārskata periodā īstenotas komunikācijas aktivitātes saistībā ar atbalsta nodrošināšanu cilvēkiem ar invaliditāti – veidoti video sižeti par atbalsta pasākumiem cilvēkiem ar invaliditāti, kurus noskatījušies vairāk kā 1000 cilvēki. Tāpat gatavoti skaidrojumi, kā arī atbildes uz biežāk uzdotajiem jautājumiem par asistenta pakalpojumiem skolās un pašvaldībās. Sniegts atbalsts konkursa „Labākais sociālais darbinieks Latvijā” īstenošanai un apbalvošanas ceremonijas organizēšanai.

2013.gadā organizētas komunikācijas aktivitātes arī saistībā ar turpmākajos gados paredzamajām izmaiņām sociālo pakalpojumu sistēmā, pārejot no valsts sociālās aprūpes pakalpojumiem institūcijās uz sabiedrībā balstītiem pakalpojumiem.

Pērn būtisku uzmanību komunikācijas jomā ministrija pievērsusi arī bērnu un ģimenes politikas atspoguļošanai, īpaši akcentējot valsts atbalsta palielināšanu no 2014.gada ģimenēm ar bērniem. Par minēto jautājumu sagatavotas preses relīzes, atbildes uz jautājumiem, organizētas intervijas ar speciālistiem, sagatavota infografika un video sižeti.

Vienlaikus popularizēta adopcijas un audžuģimeņu kustības attīstība, īstenojot divas informatīvās kampaņas: audžuģimeņu popularizēšanas kampaņu un adopcijas popularizēšanas kampaņu. Audžuģimeņu kampaņas laikā TV pārraidīti sociālās reklāmas klipī par to, kā var kļūt par audžuģimeni un kāpēc tas ir būtiski. Savukārt novembrī norisinājās informatīvā kampaņa „Adopcija – sākas ar sarunu!”, kurā ar divu video sižetu palīdzību sabiedrībai skaidrots, kā notiek adopcijas process, kā tas sākas, adopcijas psiholoģiskās nianses. Kampaņas laikā TV, interneta TV un radio pārraidīti sociālās reklāmas klipī, aicinot kļūt par adoptētājiem, portālā „draugiem.lv” aktualizēta adopcijai veltītā sadaļa, sagatavota un masu medijiem, nevalstiskajām organizācijām un citiem interesentiem izplatīta infografika „Adopcija Latvijā”, iniciēti sižeti un publikācijas par adopcijas tematiku TV, laikrakstos un radio latviešu un krievu valodā. Videosižeti ir pieejami interneta vietnē „mammamunteti.lv”, LM interneta vietnē www.lm.gov.lv sadaļā „Foto, video un audio galerijas”, LM kanālā interneta vietnē „youtube.com” <http://www.lm.gov.lv/text/1671>.

Papildu citām sabiedrības informēšanas aktivitātēm, LM 2013.gadā sadarbībā ar Ilgtspējas indeksu organizēja un popularizēja Ģimenei draudzīga komersanta kustību. Kopumā 12 darba devēji, kuru darbības politika un pakalpojumi ir draudzīgi bērniem un ģimenēm, saņēma ģimenei draudzīga komersanta apliecību un uzlīmi. Tāpat pērn izstrādāta un izsludināta aptauja par ģimenei draudzīgu atpūtas vietu, apkopoti cilvēku ieteikumi un balsojums 5 reģionos: Rīga un Pierīga, Latgale, Kurzeme, Vidzeme, Zemgale. Vienlaikus 2013.gadā izstrādāta un portālā Draugiem.lv publicēta aptauja par jauniešu attieksmi pret laulību, iespējamām šķēršļiem laulības noslēgšanā utt. Aptaujā kopumā piedalījās vairāk nekā 3000 jaunieši vecumā no 18 līdz 24 gadiem, tai skaitā vairāk nekā 2000 cilvēku Latvijā un vairāk nekā 1000 cilvēku ārpus Latvijas.

Pārskata periodā organizētas komunikācijas aktivitātes par noslēdzošo gadu Eiropas Savienības struktūrfondu plānošanas periodā. Saskaņā ar ES fondu komunikācijas stratēģijā labklājības nozarē 2007.-2015.gadam noteiktajiem mērķiem un uzdevumiem, 2013.gadā realizētas vairākas ES struktūrfondu komunikācijas aktivitātes. Piemēram, izveidota un LTV1 ēterā pārraidīta videofilma par ES struktūrfondu ieguldījumu labklājības nozarē 2007.-2013.gadā. Sasniegtā auditorija - 50 000 cilvēki. Organizēta aptauja par apmierinātību ar interneta vietni www.sf.lm.gov.lv. Uzsākts darbs pie infografikas/vizuālas datu bāzes izveides par ES fondu īstenotajiem projektiem labklājības nozarē. Tāpat 2013.gadā turpinājās darbs, aktualizējot ES struktūrfondu interneta vietni labklājības nozarē „sf.lm.gov.lv”, sagatavojot preses relīzes, atbildot uz žurnālistu jautājumiem, organizējot preses konferences.

2013.gada nogalē, ņemot vērā traģisko notikumu 2013.gada 21.novembra vakarā Rīgā, Zolitūdē, Priedaines ielā 20, kad tirdzniecības centrā „Maxima” iebruka jumts un bojā gāja 54 cilvēki, intensīvs komunikācijas darbs noritēja, sniedzot informāciju par atbalstu cietušo un bojāgājušo personu ģimenēm un tuviniekiem, glābšanas darbos un atbalsta sniegšanā iesaistītajiem speciālistiem. Informācija par iespējamo atbalstu, Ministru kabineta lēmumiem bija publicēta gan latviešu, gan krievu valodā jau 2013.gada 22.novembrī, šī informācija abās valodās tika nodrošināta Rīgas domes Labklājības departamenta telpās jau 2013.gada 23.novembrī. Apzinoties, ka dažādas sabiedrības grupas izmantoja atšķirīgus informācijas kanālus un avotus, iepriekšminētā informācija gan latviešu, gan krievu valodā kopš 22.novembra regulāri tika sniegta arī sociālajos medijos. Paralēli darbojās arī bezmaksas informatīvie un uzticības tālruņi Rīgas domes Labklājības departamentā, Labklājības ministrijā, Valsts bērnu tiesības aizsardzības inspekcijā, krīzes centros, nevalstiskajās organizācijās.

Pārskata periodā saturiski pilnveidota un aktualizēta LM interneta vietne, veicot uzlabojumus mājas lapas pastāvīgā uzraudzībā un saturiskajā koordinācijā. Piemēram, aktualizēta informācija par LM darbiniekiem sadaļā Par mums. Statistikas dati liecina, ka vidēji darba dienās mājas lapu apmeklēja 1080 apmeklētāji. Vispopulārākās ir tematiskās sadaļas – Vecākiem, Senioriem, Darba meklētājiem, Darba devējiem un Cilvēkiem ar invaliditāti. To reitings mainās atkarībā no aktualitātes. LM, kā arī vairāk nekā 10 amatpersonas un eksperti aktīvi komunicē arī sociālajos tīklos – Twitter, Facebook. Piemēram, sociālā tīklā Twitter ievērojami pieaudzis LM sekotāju skaits no 800 2012.gada beigās līdz 1500 sekotājiem 2013.gada beigās. Tāpat LM regulāri publicē fotogrāfijas vietnē „flickr.com”, papildina video krājumu LM kanālā vietnē „youtube.com”. LM interneta vietnē www.lm.gov.lv regulāri papildinātas galerijas, audioieraksti, prezentācijas.

2013.gadā turpinājās darbs pie komunikācijas modernizēšanas, iekļaujot video, audio, infografikas atbilstoši sabiedrības grupas raksturojumam. Regulāri aktualizēta pašvaldību un nevalstisko organizāciju kontaktu datu bāze, tādējādi nodrošinot iespējas plašākam cilvēku lokam uzzināt par aktualitātēm sociālās politikas jomā. Informācija par jautājumiem, kas ir būtiski lielai sabiedrības daļai, nosūtīta ne tikai plašsaziņas līdzekļiem, bet arī citiem adresātiem šajos segmentos.

Apkopojot kvantitatīvos rādītājus, 2013.gadā kopumā izsūtītas 316 preses relīzes jeb paziņojumi par ministrijas aktualitātēm, sagatavotas 20 publikācijas par aktuāliem sociāliem

jautājumiem, organizēti 10 preses brīfingi, interneta mājas lapā ievietoti 8 aktuālie jautājumi, organizētas 314 intervijas ar ministrijas amatpersonām un speciālistiem, kā arī sagatavotas vairāk nekā 560 atbildes uz žurnālistu jautājumiem.

5.2. SADARBĪBA AR NEVALSTISKO SEKTORU

2013.gadā sadarbība ar nevalstiskajām organizācijām noritēja gan iesaistot organizāciju pārstāvjus normatīvo aktu un politikas dokumentu izstrādē, gan diskutējot par jaunām nozares iniciatīvām un aktuālām problēmām, gan veicot politikas uzraudzības procesu, gan nodrošinot projektu īstenošanu.

Lai nodrošinātu lielāku dažādu sabiedrības grupu interešu pārstāvniecību ar nozares attīstību saistītu lēmumu pieņemšana, kā arī sekmētu atklātu, savlaicīgu un atbildīgu nozares attīstības plānošanas procesu, 2013.gadā Labklājības ministrija parakstīja sadarbības līgumus vēl ar 14 nevalstiskajām organizācijām.

2013.gadā abas sociālo partneru organizācijas (Latvijas Darba devēju konfederācija un Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība – turpmāk LDDK un LBAS) aktīvi iesaistījās normatīvo aktu izstrādes un pilnveides procesā. Īpaši jāuzsver sociālo partneru līdzdalība likumprojekta „Arodbiedrību likums” un grozījumu „Darba likumā” izstrādē. 2013.gadā sadarbība ar LDDK un LBAS turpinājās ES struktūrfondu projektu ietvaros, jo abas sociālo partneru organizācijas īstenoja ESF projektus „Darba attiecību un darba drošības normatīvo aktu praktiska piemērošana nozarēs un uzņēmumos”, kā arī piedalījās diskusijās par darba aizsardzības jomas normatīvā regulējuma pilnveidošanu.

2013.gadā, īstenojot Jauniešu garantiju, Labklājības ministrija aktīvi sadarbojās ar LBAS, LDDK, Latvijas Jaunatnes Padomi un citām jauniešu nevalstiskajām organizācijām, Latvijas Lielo pilsētu asociāciju, Latvijas Pašvaldību savienību - partneri piedalījās Jauniešu garantijas pasākumu izstrādē, informēja sabiedrību par aktualitātēm jaunatnes politikas jomā.

2013.gadā LM tika izveidota darba grupa ar iekļaujošas sociālās uzņēmējdarbības attīstību saistīto jautājumu risināšanai. Darba grupa ietver nevalstiskā sektora organizāciju pārstāvjus - ekspertus ar pieredzi sociālās uzņēmējdarbības jomā: Latvijas Samariešu apvienība, Liepājas Neredzīgo biedrība, biedrība "Rīgas pilsētas "Rūpju bērns"", Latvijas Darba devēju konfederācija, sabiedriskās politikas centrs „Providus", Sorosa fonds – Latvija, cilvēku ar īpašām vajadzībām sadarbības organizācija „Sustento”, apvienība "Apeirons", resursu centrs cilvēkiem ar garīgiem traucējumiem "ZELDA", Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kamera.

Vienlīdzīgu iespēju politikas jomā 2013.gadā turpinājās sadarbība ar personas ar invaliditāti pārstāvošām, kā arī dzimumu līdztiesības un sieviešu tiesību aizstāvības jomas organizācijām un organizācijām, kuru darbība saistīta ar sociālās iekļaušanas jautājumiem. Nevalstiskās organizācijas ir pārstāvētas visās LM darbojošās komitejās un padomēs, piemēram, Invalīdu lietu nacionālā padomē, Dzimumu līdztiesības komitejā, Sociālās iekļaušanas politikas koordinācijas komitejā. Regulāri organizētas savstarpējas sanāksmes, kurās apzināti dažādi aktuāli jautājumi cilvēku ar invaliditāti, dzimumu līdztiesības un nabadzības un sociālās iekļaušanas jomā tādējādi veicinot izpratnes veidošanos un savstarpēju informācijas apmaiņu un vienlaikus stiprinot Labklājības ministrijas un nevalstisko organizāciju sadarbību. NVO pārstāvji piedalījās Dzimumu līdztiesības komitejas izveidotās darba grupas darbā, kas izstrādāja rekomendācijas sieviešu un vīriešu skaita līdzsvarošanai un dzimumu līdztiesības aspektu integrēšanai Latvijas pirmsskolas, vispārējās, profesionālās un augstākās izglītības līmeņos, izglītības procesā un saturā līdz 2020.gadam.

Sadarbība turpinājās arī pie Invaliditātes likumam pakārtoto normatīvo dokumentu konceptuālas izstrādes, it īpaši jautājumā par atbalsta pasākumu (asistentu un surdotulku) nodrošināšanu. Kā aktīvākie sadarbības partneri minamas vairākas organizācijas, t.sk., cilvēku ar īpašām vajadzībām sadarbības organizāciju „Sustento”, biedrība „Latvijas kustība par neatkarīgu dzīvi”, Invalīdu un viņu draugu apvienība „Apeirons”, Latvijas Invalīdu biedrība, Latvijas Nedzirdīgo savienība, Latvijas Neredzīgo biedrība, Latvijas Pašvaldību savienība.

Sadarbība ar NVO notikusi invaliditātes politikas jomā, izstrādājot attīstības plānošanas dokumentus un normatīvos aktus jaunu pakalpojumu ieviešanai.

Pārskata periodā turpināja darboties Sociālās iekļaušanas politikas koordinācijas komiteja, kurā ir iekļautas dažādas nabadzības un sociālās atstumtības riskam pakļauto iedzīvotāju grupu pārstāvošās nevalstiskās organizācijas. Tajā pārrunāja aktuālās nabadzības un sociālās atstumtības problēmas Latvijā, identificēja prioritātes sociālās iekļaušanas politikas attīstībai, vienlaikus veicināja komitejas locekļu informētību par sociālās iekļaušanas jautājumiem - labās prakses piemēriem sociālās iekļaušanas jomā, statistikas datiem sociālās aizsardzības un sociālās iekļaušanas jomā. Šīs komitejas darbs ir labs veids kā stiprināt sadarbību ar iesaistītajām institūcijām, tai skaitā ar nevalstiskajām organizācijām, sociālās iekļaušanas jautājumu risināšanā.

Sociālo pakalpojumu jomā 2013.gadā veiksmīgi turpināta sadarbība ar nevalstisko sektoru. LM 2012.-2013.gadā bija pilnvarojusi Biedrību „Latvijas Kustība par neatkarīgu dzīvi” veikt pārbaudes par klientu dzīves kvalitāti ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijās. 2013. gadā ir bijušas 2 pārbaudes.

Labklājības ministrija nodrošina arī labas pārvaldības prakses piemērošanu atbilstoši Ministru kabineta un nevalstisko organizāciju sadarbības memorandā par nevalstiskā sektora iesaistīšanu valsts pārvaldē noteiktajam. Saskaņā ar Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā noteikto deleģējumu, kopš 2010.gada 1.janvāratiflotehnikas un surdotehnikas pakalpojumus nodrošina nevalstiskais sektors — Latvijas Neredzīgo biedrība un Latvijas Nedzirdīgo savienība, savukārt sociālās rehabilitācijas pakalpojumus bērniem, kas cietuši no prettiesiskām darbībām, sniedz Latvijas Bērnu fonds.

Sociālā darba speciālistu sadarbības padomes kontekstā notikusi sadarbība ar Latvijas Profesionālo sociālā darba speciālistu asociāciju, Sociālo darbinieku biedrību, Latvijas Pašvaldību savienību, Cilvēku ar īpašām vajadzībām sadarbības organizāciju SUSTENTO. Plānošanas dokumenta „Pamatnostādnes profesionālā sociālā darba attīstībai 2013. – 2017.gadam” izstrādes darba grupā bija iekļauti pārstāvji no Latvijas Pašvaldību savienības, Latvijas Profesionālo sociālā darba speciālistu asociācijas, Sociālo darbinieku biedrības. Arī izstrādājot normatīvos aktus, kas skar sociālos pakalpojumus, pērn bijusi veiksmīga un pastāvīga sadarbība ar nevalstiskajām organizācijām.

Turpinot darbu pie ārpusģimenes aprūpes sistēmas pilnveidošanas, t.sk., bērnu aprūpes iestāžu reorganizācijas, lai sekmētu iespēju bāreņiem un bez vecāku gādības palikušajiem bērniem augt ģimeniskā vidē, ministrija aktīvi sadarbojās ar Alternatīvās bērnu aprūpes aliansi, kurā apvienojušās 8 nevalstiskās organizācijas: Biedrība „Latvijas SOS-bērnu ciematu asociācija”, Nodibinājums „Sociālo pakalpojumu aģentūra”, Biedrība „Azote”, Nodibinājums „Fonds Grašu bērnu ciemats”, Biedrība „Zvannieku mājas”, Latvijas audžuģimeņu biedrība, Biedrība „Asociācija „Dzīvesprieks””, Nodibinājums „Fonds Žubīte”.

Kopumā sadarbībā ar NVO 2013.gadā LM izstrādāti 26 tiesību aktu projekti un politikas plānošanas dokumenti. Izstrādāts 1 tiesību aktu projekts un politikas plānošanas dokuments, kuru izstrādes darba grupās bija iekļauts NVO pārstāvis. 12 tiesību aktu projektu un politikas plānošanas dokumentu izstrādē NVO piesaistīja kā ekspertus. Par 28 tiesību aktu projektiem un politikas plānošanas dokumentiem saņemti NVO atzinumi. Konsultatīvajās padomēs apspriesti 9 tiesību aktu projekti un politikas plānošanas dokumenti.

6. 2014.gadā plānotie pasākumi

6.1. GALVENIE PLĀNOTIE PASĀKUMI UN UZDEVUMI

Pārskata periodā tika apstiprināta virkne vidēja termiņa labklājības nozares plānošanas dokumentu - Sociālo pakalpojumu attīstības pamatnostādņēs 2014.-2020.gadam, Profesionāla sociālā darba attīstības pamatnostādnes 2014.-2020.gadam, Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvencijas par personu ar invaliditāti tiesībām īstenošanas pamatnostādnes 2014.-2020.gadam, kā arī pieņemti konceptuāli lēmumi par turpmāku sociālās drošības sistēmas attīstību (informatīvais ziņojums „Priekšlikumi sociālās drošības sistēmas pilnveidošanai”), kas veido stratēģisko ietvaru 2014.gadā īstenojamiem pasākumiem un uzdevumiem sociālās politikas jomās:

- Viens no būtiskākajiem 2014.gadā veicamajiem uzdevumiem, kas saistīts ar sociālās drošības sistēmas un sociālās palīdzības sistēmas pilnveidošanu, ir adekvāta minimālā ienākumu līmeņa noteikšana, balstoties uz PB pētījumā veikto minimālās ienākumu sistēmas izvērtējumu Latvijā, ar mērķi definēt metodiski pamatotu, ar iedzīvotāju reālajiem ienākumiem saistītu ienākumu sliekšni, kas kalpos par pamatu turpmākai sociālā atbalsta plānošanai un sniegs atbilstošu atbalstu nabadzības un sociālās atstumtības mazināšanai. 2014.gada 2.ceturksnī plānots sagatavot *Koncepciju par minimālā ienākuma līmeņa noteikšanu*. Nepieciešamie normatīvo aktu projekti atbalsta nodrošināšanai mājtsaimniecībām, kuru ienākumi zemāki par valstī noteiktā minimālā ienākuma līmeni tiks sagatavoti gada laikā pēc minimālā ienākuma līmeņa noteikšanas.
- Uzsākot Profesionāla sociālā darba attīstības pamatnostādņu 2014.-2020.gadam īstenošanu, 2014.gadā galvenā uzmanība tiks veltīta normatīvā regulējuma pilnveidošanai ar mērķi precizēt iesaistīto institūciju kompetences robežas un atbildības sadalījumu klienta sociālās problēmas risināšanā, paplašināt supervīzijas nodrošināšanu sociālo dienestu sociālā darba speciālistiem, pilnveidot sociālā darba izglītības un profesionālās pilnveides sistēmas.
- Uzsākot Sociālo pakalpojumu attīstības pamatnostādņēs 2014.-2020.gadam ieviešanu, 2014.gadā tiks uzsākti deinstitucionalizācijas ieviešanai nepieciešamie pasākumi - pārskatītas prasības personu ievietošanai aprūpes institūcijās, izstrādāts rīcības plāns deinstitucionalizācijas īstenošanai, izstrādāts finansēšanas modelis principa „nauda seko klientam” atsevišķu sociālo pakalpojumu finansēšanā un noteikti kritēriji klientu dalījumam pa aprūpes līmeņiem;
- Lai nodrošinātu Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvencijas par personu ar invaliditāti tiesībām īstenošanas pamatnostādņu 2014.-2020.gadam ieviešanu, 2014.gadā plānotie pasākumi ir saistīti ar izglītības pieejamības izvērtēšanu bērniem ar invaliditāti un bērniem ar speciālām vajadzībām un attiecīgā normatīvā regulējuma pilnveidošanu, personām ar invaliditāti sniegto sociālo pakalpojumu loka un apjoma pārskatīšanu un paplašināšanu, invaliditātes noteikšanas sistēmas precizēšanu.

Jaunajā pārskata periodā paredzēta turpmākās politikas attīstības virzienu noteikšana tādās labklājības nozares jomās kā iekļaujoša nodarbinātības politika, sociālā uzņēmējdarbība, ģimenei alternatīvo bērnu aprūpes formu attīstība, sagatavojot un iesniedzot valdībā attiecīgus plānošanas dokumentus.

Saskaņā ar 2013.gada nogalē apstiprināto *Informatīvo ziņojumu par jauniešu garantijas īstenošanu Latvijā 2014.-2018.gadā* 2014.gadā tiks uzsākta iniciatīvas „Jauniešu garantija” 1.un 2.kārtas īstenošana.

2014.gadā turpināsies darbs pie jaunā Eiropas Savienības fondu plānošanas perioda 2014.-2020.gadam ieviešanas uzsākšanas, nodrošinot atbilstošu plānošanas dokumentu saskaņošanu ar Eiropas Komisiju un normatīvā regulējuma izstrādi, sagatavojot ES fondu vadības un kontroles sistēmu akreditācijai u.tml. Tāpat tiks nodrošināta *Eiropas Atbalsta fondu*

vistrūcīgākajām personām ieviešanu reglamentējošā dokumenta- darbības programmas izstrāde un saskaņošana ar Eiropas Komisiju un uzsākta ieviešanai nepieciešamo normatīvo aktu izstrāde un institucionālās sistēmas izveide.

Līdztekus politikas plānošanai un īstenošanai, 2014.gadā Labklājības ministrijai ir jāveic sagatavošanās process Latvijas prezidentūras Eiropas Savienībā darba nodrošināšanai 2015.gada 1.pusgadā, kā arī jānodrošina līdzdalība Latvijas iestāšanās procesā OECD.

2014.gadā noslēgsies darbs pie pārskata periodā uzsāktās pilnveidotā pensiju/ atlīdzību indeksācijas modeļa izstrādes un apstiprināšanas, paredzot pensijas/atlīdzības indeksēt ar faktisko patēriņa cenu indeksu un 25% no apdrošināšanas iemaksu algas reālā pieauguma procentiem. Šajā gadā Labklājības ministrija sadarbībā ar citām iesaistītajām ministrijām un sadarbības partneriem turpinās iepriekšējā periodā uzsākto darbu pie atbalsta mehānisma izveides mājsaimniecībām ar zemiem ienākumiem elektroenerģijas izdevumu kāpuma kompensācijai sakarā ar starta tarifa atcelšanu elektroenerģijas tirgus atvēršanas dēļ, kas tika pārlikta uz 2015.gada 1.janvāri.

6.2. PLĀNOTIE SADARBĪBAS PROJEKTI UN PĒTĪJUMI

2014.gadā Labklājības ministrija uzsāks šādu ārvalstu projektu īstenošanu:

- Twinning projekts „Atbalsts Azerbaidžānas Valsts sociālās aizsardzības fondam, ieviešot fondēto elementu pensiju apdrošināšanas sistēmā, privāto pensiju fondu un regulējošā likumdošanas ietvara izveidē”, kura mērķis ir stiprināt Azerbaidžānas Valsts sociālā aizsardzības fonda kapacitāti, izveidojot reglamentējošo, juridisko un administratīvo ietvaru, lai ieviestu fondēto elementu pensiju apdrošināšanas sistēmā un izveidotu nevalsts pensiju fondus. Projekta plānotais īstenošanas laiks ir 18 mēneši;
- Progress programmas Aktīvās novecošanas jomas projekts „Latvijas visaptverošas aktīvās novecošanās stratēģijas izveide iedzīvotāju darba mūža pagarināšanai un uzlabošanai”, kura mērķis ir izstrādāt uz pierādījumiem balstītu Latvijas aktīvās novecošanas stratēģiju, kas, ņemot vērā ievērojamās demogrāfiskās izmaiņas, veicinātu ilgāku un veselīgāku Latvijas iedzīvotāju darba mūžu. Projekta plānotais īstenošanas ilgums ir 23 mēneši.

Ja Eiropas Komisija apstiprinās Progress programmas Sociālās uzņēmējdarbības jomas projektu „Sociālā investīciju tirgus izveide Latvijā” (iesniegts 2013.gada decembrī), Labklājības ministrija uzsāks tā īstenošanu 2014.gadā. Plānotais projekta ieviešanas laiks ir 12 mēneši, bet projekta mērķis ir sniegt ieguldījumu sociālo uzņēmējdarbību atbalstošas vides veidošanai Latvijā, kas radīs pozitīvu sociālo ietekmi sabiedrībai būtisku problēmu risināšanai, radīt iespējas sociāliem uzņēmumiem veidot vai paplašināt inovatīvos uzņēmējdarbības modeļus, aizņemoties sociālo investīciju tirgū, kā arī izveidot atbilstošu finanšu instrumentu.

Nākamajā pārskata periodā Labklājības ministrija ir paredzējusi veikt vairākus pētījumus: 1) Sociālās politikas atbalsts jauniešiem, analizējot jauniešu, kuri ir bez darba un nemācās (NEET), portretu, sociālā atbalsta, izglītības un aktīvās darba tirgus politikas programmu efektivitāti (pieejamība, līdzdalība un pārklājums, ieviešanas mehānismi, pārvaldība un finansējuma apjoms) un ietekmi uz mērķgrupu; 2) Pētījums par aktīvās novecošanās situāciju Latvijā, kura mērķis ir novērtēt aktīvās novecošanās situāciju Latvijā un izstrādāt uz pierādījumiem balstītas rekomendācijas Latvijas aktīvās novecošanās stratēģijas izstrādei.

Pielikums

Valsts budžeta finansējums un tā izlietojums labklājības nozarē (pamatbudžets)*

(latos)

Nr. p.k.	Finansiālie rādītāji	2012.gadā (faktiskā izpilde)	2013. gadā	
			apstiprināts likumā	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	241 274 917	258 443 368	253 585 860
1.1.	dotācijas	233 835 483	251 688 970	247 317 875
1.2.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	6 490 760	6 635 988	6 154 189
1.3.	ārvalstu finanšu palīdzība	23 351	24 798	24 230
1.4.	transferti	925 323	93 612	89 566
2.	Izdevumi (kopā)	241 293 378	258 444 371	253 579 585
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	236 487 411	255 327 601	250 699 267
2.1.1.	kārtējie izdevumi	37 156 401	40 585 796	39 969 520
2.1.2.	procentu izdevumi	0	0	0
2.1.3.	subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti	132 860 249	150 012 880	149 465 487
2.1.4.	kārtējos maksājumos Eiropas Kopienas budžetā un starptautiskā sadarbība	89 962	106 448	106 434
2.1.5.	uzturēšanas izdevumu transferti	66 380 799	64 622 477	61 157 826
2.2.	izdevumi kapitālieguldījumiem	4 805 967	3 116 770	2 880 318

*atbilstoši Valsts kases pārskatam par 2013.gada valsts pamatbudžeta izpildi

Valsts budžeta finansējums un izlietojums Valsts sociālās apdrošināšanas speciālajam budžetam*

(latos)

Nr. p.k.	Finansiālie rādītāji	2012.gadā (faktiskā izpilde)	2013.gadā	
			apstiprināts likumā	faktiskā izpilde*
04.00.00 Sociālā apdrošināšana				
1.	Ieņēmumi (kopā)	1 352 674 618	1 369 109 096	1 431 089 494
2.	Izdevumi (kopā)	1 402 156 336	1 476 920 677	1 471 789 675
04.01.00 Valsts pensiju speciālais budžets				
1.	Ieņēmumi (kopā)	1 113 481 217	1 132 154 388	1 173 664 286
2.	Izdevumi (kopā)	1 130 778 062	1 165 084 814	1 163 948 049
04.02.00 Nodarbinātības speciālais budžets				
1.	Ieņēmumi (kopā)	36 503 249	12 933 708	12 706 425
2.	Izdevumi (kopā)	55 048 733	70 021 431	67 908 672
04.03.00 Darba negadījumu speciālais budžets				
1.	Ieņēmumi (kopā)	18 986 589	17 827 909	18 650 685
2.	Izdevumi (kopā)	16 834 030	18 963 370	18 623 146
04.04.00 Invaliditātes, maternitātes un slimības speciālais budžets				
1.	Ieņēmumi (kopā)	242 255 970	272 082 822	283 540 819
2.	Izdevumi (kopā)	257 935 346	288 599 583	278 657 565
04.05.00 Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras speciālais budžets				
1.	Ieņēmumi (kopā)	9 548 051	9 619 185	9 534 750
2.	Izdevumi (kopā)	9 660 623	9 760 395	9 659 714

*atbilstoši Valsts kases pārskatam par 2013.gada valsts sociālās apdrošināšanas speciālā budžeta izpildi